

Graag inboeten
bij JWJ, W. Hoogeland
cc wethouder

Aan; de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Cc; Burgemeester & Wethouders van Haarlemmermeer, t.a.v. wethouder Onderwijs

De heer J.C.W. Nederstigt

Postbus 250

2130 AG HOOFDORP

Gemeente Haarlemmermeer			
RAAD	BEL	JWI	
Datum:	21 MRT 2013		
Briefnr.:	2013/14264		
Afschrift aan:			Afgedaan (paraaf)

↳ weth. Nederstigt
Cobiv 2x
BEL/JWI

Hoofddorp, 17 maart 2013

Geachte raadsleden,

Allereerst wil het bestuur van de Stichting Openbaar Primair onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH) zijn verontschuldigingen aanbieden voor het feit dat de jaarrekening 2011, veel later dan tot nu toe gebruikelijk was, eerst nu aan u aangeboden wordt. Belangrijkste reden is dat het huidige bestuur alle - financieel/juridische- zaken die nog niet waren afgewikkeld, wilde afronden. Hierdoor kan de nieuwe Raad van Toezicht zonder zorgen beginnen aan haar taak. Met name twee onderwerpen zijn daarin belangrijk. Ten eerste een financiële afwikkeling van de stichting Vermogensbeheer en ten tweede een integriteitsonderzoek naar de directeur van het SOPOH, met ontslag tot gevolg. Hoewel het bestuur langs vele wegen (zoals telefonisch en direct contact, SMS, E-mail) zijn best heeft gedaan U, het college en de betrokken ambtenaren steeds te informeren over alle ontwikkelingen, leek het ons niet meer dan juist om bij de aanbieding van het jaarverslag 2011 de belangrijkste gebeurtenissen in deze brief nogmaals de revue te laten passeren.

In deze aanbiedingsbrief willen wij in het bijzonder ingaan op een tweetal zaken die in 2011 gespeeld hebben:

- De afwikkeling van de zaak van de gelden die door de Stichting Vermogensbeheer voor SOPOH beheerd werden;
- De anonieme brieven over mogelijke belangenverstrengeling door de algemeen directeur, het in overleg met u gestarte integriteitsonderzoek en de reacties van de algemeen directeur, het bestuurskantoor en de schooldirecteuren op dit onderzoek.

Afwikkeling met de Stichting Vermogensbeheer

Al in 2006 had de toenmalige algemeen directeur zonder medeweten van het bestuur delen van de reserves van SOPOH ondergebracht bij de Stichting Vermogensbeheer (SV). Toen het bestuur hier kennis van kreeg en tevens bleek dat de wijze waarop de SV de gelden beheerde niet in

overeenstemming was met de door het ministerie vastgestelde regels, heeft het bestuur de overeenkomst met de SV gelijk opgezegd. Deze opzegging vond plaats voor het begin van de creditcrisis. Het bestuur van de Stichting Vermogensbeheer wilde echter niet gelijk de SOPOH-gelden terugstorten, zij gaven aan gebruik te maken van de mogelijkheid om dit eerst één jaar na opzegging te doen. Ondertussen waren de gevolgen van de creditcrisis volop merkbaar geworden en was het vermogen van de SV daardoor gedaald. Het bestuur van de SV wilde daarom SOPOH niet of slechts zeer ten dele terugbetalen. Mede door beslaglegging op het vermogen van de SV is het overgrote deel van de SOPOH gelden weer onder SOPOH controle gekomen. Na een risicoanalyse over de kansen en bedreigingen om het gehele resterende bedrag terug te kunnen krijgen, waarbij tevens rekening gehouden diende te worden met de alsmaar oplopende kosten van de juridische bijstand, heeft het bestuur besloten om op basis van een overeenkomst met de SV over te gaan tot contante afkoop. Dit betekende wel dat kijkend naar het oorspronkelijk ingelegd bedrag een bedrag van ruim € 400.000 "kwijt" was. Echter vanaf mei 2006 is een bedrag van € 570.000 aan rente ontvangen. Gesaldeerd zijn de opbrengsten van de deelname aan de SV gelukkig positief. Het bestuur heeft overigens maatregelen genomen (in de vorm van een nieuw treasurystatuut) dat dit soort deelnemingen in de toekomst niet meer kunnen plaatsvinden.

Integriteitonderzoek

Zoals u weet waren 2011 en 2012 bijzondere jaren voor Stichting Openbaar Primair onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH) en is 2013 dat helaas nog steeds.

Begin 2011 kwamen er, via verschillende wegen, berichten bij het bestuur binnen over mogelijk niet integer handelen van de algemeen directeur (AD). Ook de gemeente en de GMR kregen deze berichten. Het bestuur achtte het noodzakelijk om het waarheidsgehalte van deze berichten door een deskundig en onafhankelijk bureau te laten onderzoeken. De gemeente, in de rol van externe toezichthouder, was het hier volledig mee eens. Daar een dergelijk integriteitonderzoek nooit gepland is, zijn de kosten hiervoor ook niet van te voren gepland.

Van het begin af aan heeft de AD getracht om het onderzoek geen doorgang te laten vinden. Volgens hem konden de beschuldigingen van niet integer handelen door hem eenvoudig ontzenuwd worden door een goed gesprek met hem. Later heeft hij (samen met de medewerkers van het bestuurskantoor) geprocedeerd om het feitenonderzoek via de E-mails en de zakelijke documenten te verbieden. Na een aantal rechtszaken heeft de rechter begin december 2011 in kortgeding zowel de AD als de medewerkers gesommeerd om dit verzet te staken en medewerking te verlenen aan het onderzoek. Door deze tegenwerking kon het onderzoek niet in 2011 afgerond worden en zijn de kosten ook (veel) hoger uitvallen dan bij de start van het onderzoek geraamd was. Door deze verwickelingen waren de verhoudingen tussen het bestuur aan de ene kant en de AD, het bestuurskantoor en de schooldirecteuren aan de andere kant ondertussen behoorlijk vertroebeld. Teneinde de focus van de organisatie weer terug te krijgen waar hij hoort, het geven van goed onderwijs, het onderzoek zo snel mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten te laten verlopen en de verhoudingen te normaliseren zag het bestuur geen andere mogelijkheid dan het schorsen van de AD. Op aandringen van de schooldirecteuren en om de verhoudingen te normaliseren heeft het bestuur de beslissing genomen om de geschorste AD te laten waarnemen door twee SOPOH-directeuren (beiden part-time waarnemend AD en part-time directeur op de eigen school). Dit heeft de focus teruggebracht waar hij hoort en de verhoudingen verbeterd. Echter het heeft financieel wel consequenties. Immers op beide scholen worden deze directeuren waargenomen door aan hun school verbonden personeel die weer voor hun lesgevende taken zijn vervangen door invallers. Het participatiefonds vergoedt echter alleen de vervangingskosten en niet de salariskosten van de algemeen directeur. Met andere woorden, alleen de kosten van de (lesgevende) invallers worden vergoed. Dit houdt in dat slecht één derde van de salariskosten van de AD vergoed zijn.

Het integriteitonderzoek is, mede door het door de schoolvakanties, langdurende hoor- en wederhoorprocedures eerst in oktober 2012 afgerond. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft het

bestuur het (voorgenomen) besluit genomen om de algemeen directeur primair ontslag te verlenen op grond van artikel 4.7 onder j van de CAO PO, inhoudende een disciplinaire maatregel wegens plichtsverzuim. De algemeen directeur heeft met zijn weerwoord op dit voornemen het bestuur niet van mening doen veranderen. Het bestuur heeft daarop de beslissing genomen om de algemeen directeur per 15 december 2012 primair op bovenstaande grond te ontslaan. De algemeen directeur heeft recentelijk (begin 2013) een beroepsprocedure bij de rechtbank gestart tegen zijn eerste schorsing en de verlenging daarvan (beide schorsingen waren in het eerste half jaar 2012 en daarom allang voorbij), hij heeft via een advocaat bezwaar aangetekend tegen het ontslagbesluit en heeft aangezegd een voorlopige voorziening bij de rechtbank op te willen starten om het besluit tot ontslag te laten schorsen. De afwikkeling van al deze zaken zal in de loop van 2013 plaatsvinden.

Op verzoek van de (nieuwe) accountant van SOPOH, de firma PWC, zijn de alle kosten van het integriteitonderzoek tot en met december 2012 opgenomen in de jaarrekening 2011. Het voordeel hiervan is dat de jaarrekening 2012 hiermee niet belast wordt, het nadeel is dat eerst eind januari 2013 de kosten in 2012, evenals de voortgang en gevolgen van het onderzoek, bekend waren. Daarna dienden de teksten geactualiseerd te worden en had de accountant ook enige tijd nodig om de jaarrekening te beoordelen. Dit alles heeft er voor gezorgd dat de jaarrekening 2011 veel later dan het bestuur gewenst had opgeleverd kon worden.

Naast bovengenoemde negatieve zaken zijn er gelukkig ook vele lichtpunten te melden. Ondanks alle (financiële) perikelen is het onderwijs aan de kinderen niet in gevaar gekomen. Er is een door interim directie en schooldirecteuren gedragen koersplan 2012 – 2014. De scholen zijn daarbinnen aan de slag gegaan met profilering en kwaliteitsbeleid, waarbij de missie: “voor ieder kind het beste bereiken” met Passie, Plezier en Professionaliteit, de leidraad vormt. Ook bestuurlijk gezien is er niet stilgezeten. Gelet op de wijziging van de Wet op het primair onderwijs, waarbij de toezichthoudende rol op afstand geplaatst is, is het bestuur in 2011 (en 2012) doorgegaan met het al in 2010 opgestarte proces. Dit houdt in dat de huidige structuur (Bestuur – algemene directie) omgevormd wordt naar een nieuwe structuur (Raad van Toezicht – College van Bestuur). Alle hiervoor benodigde stukken en vier van de vijf kandidaten voor de (nieuwe) Raad van Toezicht (RvT) zijn in goed overleg tussen U, de GMR en het bestuur van SOPOH gereed, respectievelijk geselecteerd. Helaas staat er door terugtrekking van één van de kandidaten momenteel geen voltallige aspirant RvT klaar. Het was de inzet van het bestuur om de nieuwe RvT niet te belasten met het verleden (lees de gevolgen van het integriteitonderzoek). Echter gelet op de niet ophoudende stroom van rechtszaken die door de voormalige AD tegen SOPOH gevoerd worden en waarschijnlijk gevoerd zullen gaan worden, vreest het bestuur dat de hoop van het “schoon” opleveren helaas geen bewaarheid zal worden. Het bestuur wenst de nieuwe leden van de RvT dan ook wijsheid en succes bij het afhandelen van deze kwestie en de komende rechtszaken toe.

Verder hoopt en verwacht het bestuur van SOPOH dat U en de Raad uw goedkeuring kunt geven aan deze jaarrekening.

Hoogachtend,

J. van Popering
Voorzitter bestuur SOPOH

ONTVANGEN 1 8. 03. 12

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer
Rapport inzake het jaarverslag en de jaarrekening
2011

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wilhelminalaan 55 • 2132 DV Hoofddorp • Telefoon (023) 564 09 99 • Fax (023) 563 30 80 • K.v.K. 341
info@sopoh.nl • www.sopoh.nl

Inhoudsopgave

1. Bestuursverslag algemeen instellingsbeleid	3
1.1 Algemene inleiding	3
1.2 Algemene instellingsgegevens	4
1.3 Kernactiviteiten	5
1.4 Bestuurssamenstelling	5
1.5 GMR	6
1.6 Organigram Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer	6
1.7 Belangrijkste elementen van het gevoerde beleid	6
2. Hoofdelementen van het gevoerd financieel beleid	8
2.1 Reserves	8
2.2 Voorzieningen	9
3. Toekomstparagraaf	11
3.1 Financiële positie op de balansdatum	12
3.2 Algemene kengetallen	12
3.3 Risicoanalyse en weerstandsvermogen	12
3.4 Resultaat 2011 en analyse	14
4. Toelichtingen deexploitaties	15
4.1 Materiële instandhouding/OLP en ICT scholen	15
4.2 Huisvesting	15
4.3 Schoolbudget en gerealiseerde bijzondere kosten 2011	16
4.4 Personeel	17
4.5 Ziekteverzuimcijfers 2010-2011 en leeftijdsopbouw en algemene gegevens	19
4.6 Bestuurskantoor	20
4.7 Treasuryverslag	20
Jaarrekening	22
5. Balans per 31 december 2011 (na resultaatbestemming)	22
6. Staat van baten en lasten over het boekjaar 2011	24
7. Kasstroom overzicht	25
8. Algemene toelichting	25
9. Grondslagen	26
9.1 Financiële informatie	26
9.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	26
9.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	29
9.4 Verlenen van diensten	29
9.5 Rijksbijdragen	29
9.6 Pensioenen	29
9.7 Financiële baten en lasten	30
10. Toelichting op de balans per 31 december 2011	31
11. Overzicht geormerkte subsidies OCW	36
11.1 Geormerkte subsidie aflopend	36
11.2 Geormerkte subsidie doorlopend	37
12. Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar 2011	40
13. Vergoedingen bestuurders	44
14. Overige gegevens	45
14.1 Gebeurtenissen na balansdatum	45
14.2 Voorstel resultaatverdeling	45
15. Ruimte voor accountantsverklaring	47

Dit is het bestuursverslag van:
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer
Wilhelminalaan 55
2132 DV Hoofddorp
Contactpersoon: Els Goossens
els.goossens@sopoh.nl
Tel. 023 – 5640999
Jaarverslag 2011 SOPOH

1. Bestuursverslag algemeen instellingsbeleid

1.1 Algemene inleiding

Hierbij het jaarverslag en de jaarrekening 2011. Dit jaarverslag is een weergave van het verloop van het kalenderjaar 2011 en vormt een onderdeel van het groeien naar een strategisch plan, het SOPOH koersplan, richting 2014. In dit Koersplan staan de volgende onderdelen centraal:

- Organisatie, omvorming van het huidige bestuursmodel naar een Raad van Toezicht model
- Onderwijs, centraal staan opbrengstgericht werken, passend onderwijs en het pedagogisch klimaat
- Personeel, centraal staat competentiegerichte beoordeling en professionalisering
- Huisvesting, gewerkt wordt aan een lange termijn visie op de instandhouding van scholen
- PR en marketing, doel is het vasthouden c.q. vergroten van het marktaandeel
- Financiën, centraal staat een gezonde en verantwoorde financiële huishouding met een sluitende begroting

Op alle onderdelen worden concrete afspraken gemaakt waarbij de missie: "Voor ieder kind het beste bereiken" met Passie, Plezier en Professionaliteit, de leidraad vormt. Lopende de periode worden de te realiseren doelstellingen gevolgd.

Gelet op de wijziging van de Wet op het primair onderwijs, waarbij de toezichthoudende rol op afstand geplaatst is, is het bestuur in 2011 doorgegaan met het al in 2010 opgestarte proces. Dit houdt in dat de huidige structuur (Bestuur – algemene directie) omgevormd wordt naar een nieuwe structuur (Raad van Toezicht – College van Bestuur).

Het bestuur heeft het beleid geformuleerd met betrekking tot de zorg voor (onderwijs-) kwaliteit. Dit proces dient uiteraard bewaakt te worden. Hiertoe zijn twee schooldirecteuren voor een deel van hun tijd aangesteld als beleidsmedewerkers kwaliteit op het bestuurskantoor. De scholen zijn verder aan de slag gegaan met profilering en kwaliteitsbeleid. De scholen hebben plannen kunnen indienen in het kader van profilering en de verbetering van de kwaliteit. Hiervoor zijn bovenschoolse gelden beschikbaar gesteld. Binnen onze organisatie blijft voorop staan dat we voor ieder kind het beste willen bereiken met Passie, Plezier en Professionaliteit.

De komende jaren zal het aantal leerlingen in de Haarlemmermeer teruglopen. In 2011 was er bij SOPOH al sprake van een terugloop van het aantal leerlingen. Deze terugloop en de bezuinigingen vanuit de overheid betekenen voor onze organisatie dat het aantal arbeidsplaatsen ook zal verminderen. SOPOH heeft op deze ontwikkelingen ingespeeld door de invoering van het zogenaamde "flexschillenmodel". Door dit model is er formatieruimte voor het aanstellen van poolers waardoor er ondanks de terugloop van het aantal leerlingen (en daarmee de formatieruimte) in 2011 niemand gedwongen ontslagen hoefde te worden. Door verdere profilering en een goed kwaliteitsbeleid streven we naar uitbreiding van ons marktaandeel, waarmee de algemene terugloop van het aantal leerlingen opgevangen zou kunnen worden.

Begin 2011 kwamen er, via verschillende wegen, berichten bij het bestuur binnen over mogelijk niet integer handelen van de algemeen directeur. Ook de gemeente en de GMR kregen deze berichten. Teneinde helderheid te verkrijgen of de berichten klopten of niet achtte het bestuur het noodzakelijk om dit door een deskundig en onafhankelijk bureau te laten onderzoeken. De gemeente, in de rol van externe toezichthouder, was het hier volledig mee eens. Daar een dergelijk integriteitsonderzoek nooit gepland is, zijn de kosten hiervoor ook niet van te voren gepland. Mede door tegenwerking van een aantal van de betrokkenen kon het onderzoek niet in 2011 afgerond worden en zullen de kosten ook (veel) hoger uitvallen dan bij de start van het onderzoek geraamd was. Teneinde het onderzoek zo snel mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten te laten verlopen achtte het bestuur het noodzakelijk om in december 2011 de Algemeen Directeur te schorsen. De schooldirecteuren hebben er bij het bestuur zeer op aangedrongen om hem niet door een externe te laten waarnemen, maar om dit door internen te laten doen. Het bestuur heeft daarop twee SOPOH-schooldirecteuren bereid gevonden om ieder parttime gezamenlijk de functie van Algemeen Directeur tijdelijk waar te nemen. Op beide scholen worden deze directeuren waargenomen door aan hun school verbonden personeel die weer voor hun lesgevende taken zijn vervangen door invallers. Het participatiefonds vergoed echter alleen de vervaningskosten en niet de salariskosten van de algemeen directeur. Met andere woorden, alleen de kosten van de (lesgevende) invallers worden vergoed. Dit houdt in dat slecht éénderde van de salariskosten van de AD vergoed zijn.

Het integriteitsonderzoek is in oktober 2012 afgerond. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft het bestuur het (voorgenomen) besluit genomen om de algemeen directeur primair ontslag te verlenen op grond van artikel 4.7 onder j van de CAO PO, inhoudende een disciplinaire maatregel wegens plichtsverzuim. De algemeen directeur heeft met zijn weerwoord op dit voornemen het bestuur niet van mening doen veranderen. Het bestuur heeft de

beslissing genomen om de algemeen directeur per 15 december ontslag te verlenen. De algemeen directeur heeft recentelijk (begin 2013) een beroepsprocedure bij de rechtbank gestart tegen zijn eerste schorsing en de verlenging daarvan (beide schorsingen waren in het eerste half jaar 2012), hij heeft via een advocaat bezwaar (op nog nader aan te geven gronden) aangetekend tegen het ontslagbesluit en heeft aangezegd een voorlopige voorziening bij de rechtbank op te willen starten om het besluit tot ontslag te laten schorsen. De afwikkeling van al deze zaken zal in de loop van 2013 plaatsvinden.

In overeenstemming met de in 2010 aan het bestuur gedane voorstellen wordt in 2011 de financiële administratie niet langer door het administratiekantoor SROL uit Heerlen uitgevoerd, maar wordt deze in eigen beheer gedaan. Hierdoor zal een vermindering van de administratieve lasten bij de SOPOH-scholen gerealiseerd kunnen worden.

Mw. Jacqueline van Popering, voorzitter van het bestuur.

1.2 Algemene instellingsgegevens

In dit jaarverslag wordt aandacht besteed aan het uitgevoerde beleid en de financiële onderbouwing hiervan. Naast een beeld van de gerealiseerde voornemens worden alle wezenlijke afwijkingen tussen de begroting en de realisatie toegelicht. Dit verslag is opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel waarin de inhoudelijke realisatie aan bod komt en een analyse van het verschil tussen de voornemens uit de begroting en de realisatie. Het tweede deel betreft de jaarrekening, de resultaatverdeling en de nieuwe stand van de reserves en voorzieningen.

Het jaarverslag 2011 is gebaseerd op het OCW-richtlijn "Richtlijn Jaarverslag Onderwijs". Het jaarverslag is gemaakt door het bestuur.

De jaarrekening is opgesteld door de SOPOH. Per 1 januari 2011 is de financiële administratie in eigen beheer en de personele administratie ondergebracht bij de Stichting SROL uit Heerlen. De jaarrekening is gecontroleerd door PWC uit Amsterdam.

Voor de afhandeling van klachten is een externe klachtencommissie beschikbaar. Er is 1 klacht afgehandeld door de Landelijke Klachtencommissie met betrekking tot de communicatie over plaatsing van een leerling in het speciaal onderwijs.

SOPOH verwelkomt alle kinderen, ongeacht geloof of levensovertuiging. Dit om het openbare karakter van onze scholen te garanderen.

1.3 Kernactiviteiten

Onder het bevoegde gezag van de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer met als bevoegd gezagnummer: 13622 vallen onderstaande scholen: Aantal leerlingen:

			1/10/11	1/10/10	1/10/09	1/10/08	1/10/07	1/10/06
Burg. Amersfoortschool	Badhoevedorp	15GF	164	191	189	110	136	171
G.Th. Rietveldschool	Badhoevedorp	15JN	552	593	622	652	671	676
Freinetschool	Hoofddorp	15MC	87	93	91	90	119	128
Dik Tromschool	Hoofddorp	15OP	137	130	135	124	119	113
Bikube	Hoofddorp	15VR	169	172	173	176	171	180
IJwegschool	Hoofddorp	15XW	163	178	173	164	169	164
De Zilvermeeuw	Lisserbroek	15ZW	54	53	67	66	90	91
Samenspel	Nieuw-Vennep	16EK	49	55	59	67	67	72
Het Palet	Nieuw-Vennep	16FR	227	233	235	230	211	193
De Boog	Nieuw-Vennep	16HB	193	200	224	210	199	198
Zevensprong	Rijsenhout	16IK	173	187	191	179	174	161
De Waterwolf	Vijfhuizen	16JQ	142	137	138	132	120	114
De Zwanebloem	Zwaanshoek	16KR	164	152	144	142	132	130
De Achtbaan	Zwanenburg	16LV	193	185	191	174	172	184
Aldoende	Zwanenburg	16MS	70	63	67	65	68	75
Bosrank	Hoofddorp	16NN	132	140	150	158	165	186
Dr JP Heijeschool - sbo	Hoofddorp	19RS	130	126	131	112	111	111
De Tovercirkel	Hoofddorp	21RP	162	167	177	180	192	202
Twickel	Hoofddorp	23AM	366	372	400	444	473	499
De Octopus	Hoofddorp	23RC	309	312	331	346	382	412
't Joppe	Nieuw-Vennep	26PK	824	816	774	773	724	710
Merlijn	Nieuw-Vennep	27PA	261	249	261	258	248	222
De Optimist	Hoofddorp	27PB	393	370	366	336	299	260
Totaal			5.114	5.174	5.289	5.188	5.212	5.252

Het marktaandeel van het aantal leerlingen in het openbare onderwijs is licht dalend. Exclusief de sbo-scholen gaat bijna 32% van de leerlingen naar een openbare basisschool in de gemeente Haarlemmermeer. De activiteiten van SOPOH bestaan uit het lesgeven aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar.

1.4 Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling is als volgt:

Voorzitter	mevrouw Jacqueline van Popering
Algemeen lid	de heer Willem Dekker
Algemeen lid	de heer Erik de Winter
Algemeen lid	de heer Cor Mouwen
Algemeen lid	mevrouw Esther Hof

Het bestuur conformeert zich aan de uitgangspunten van de Code Goed Bestuur. Door de wetgever wordt een scheiding tussen uitvoering en (intern) toezichthouder prominenter dan voorheen verplicht gesteld. Deze scheiding kan op een aantal wijzen gestalte worden gegeven. Het bestuur heeft er voor gekozen om deze scheiding te realiseren via het Raad van Toezicht- College van Bestuur model. Echter door diverse redenen is dit model nog niet in 2011 gerealiseerd. De overgang van het huidige bestuursmodel naar het nieuwe model (Raad van Toezicht en een College van Bestuur) zal pas plaats kunnen vinden nadat het in juni 2011 gestarte integriteitsonderzoek is afgerond en de eventuele consequenties daarvan getrokken zijn. Hierdoor zal een (nieuwe) Raad van Toezicht "schoon" kunnen starten.

De bestuursleden ontvangen op basis van deelname aan de vergaderingen een vacatievergoeding. Het bestuur is in 2011 6 keer regulier bij elkaar geweest.

SOPOH verricht ondersteunende werkzaamheden voor SOKS, de stichting die kinderopvang organiseert op een aantal SOPOH-basisscholen in de Haarlemmermeer. De werkzaamheden worden op kostprijsbasis zonder winstopslag afgerekend.

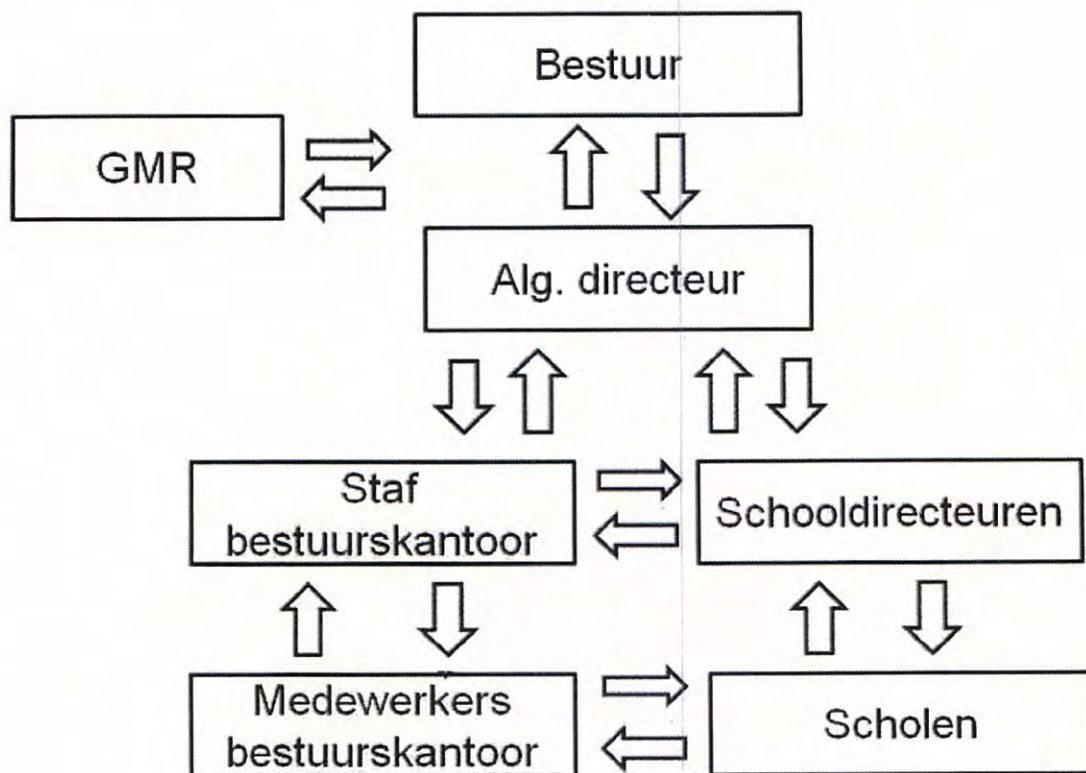
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

1.5 GMR

Voor de GMR stond het afgelopen jaar in het teken van de groei naar een kleinere, efficiënte GMR met gemotiveerde leden. Een nieuw reglement en hernieuwde afspraken zijn op het eind van 2010 vastgesteld. Daarna zijn er verkiezingen gehouden. In de loop van 2011 is de nieuwe GMR een feit geworden met 12 leden waarvan 6 ouders en 6 personeelsleden.

1.6 Organigram Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer

De Wet op het primair onderwijs en de statuten zijn de fundamenteën van de stichting. Binnen de hierdoor vastliggende kaders kunnen de taken en bevoegdheden van primair de Algemeen Directeur (via een beleidskader) en daar weer van afgeleid die van de schooldirecteuren nader geregeld worden. Het verkeer tussen de centrale directie en de schooldirecteuren is vastgelegd in de managementstatuten. Dit geeft aan wat de taken en bevoegdheden van beide partijen zijn.

1.7 Belangrijkste elementen van het gevoerde beleid

In 2008 is het Strategisch Beleidsplan (SBP) voor de periode 2008-2012 vastgesteld door bestuur en GMR. Dit beleidsplan is de leidraad bij al het handelen van de SOPOH. In 2011 is bepaald dat de mede Privaatrechtspraak GMR Buitendienst N.V. Uitsluitend voor identificatie doeleinden

handelen centraal staat. Professionele medewerkers zijn essentieel voor de organisatie. Belangrijkste punten uit het in 2011 gevoerde beleid:

1. Organisatie: het verder voorbereiden van het huidige besturingsmodel (bestuur – algemeen directeur) naar Raad van Toezicht model (RvT –College van Bestuur). De GMR: heeft met behulp van externe begeleiding zijn werkwijze, structuur en omvang geherstructureerd. Dit proces is in 2011 afgerond.
2. ICT in onderwijskundig programma: In 2009 is een nieuw leerling-administratiesysteem (Parnassys) aangeschaft. Hierin is ook een bovenschoolse module beschikbaar die in 2011 operationeel is. Dit leidt tot een grote informatievoorziening op bestuursniveau zowel op het gebied van de leerling-ontwikkeling als op het gebied van het leerlingvolgsysteem.

Door het bestuurskantoor is een keuze gemaakt voor een geïntegreerd automatiseringsprogramma nl. AFAS. In 2010 is begonnen met gedigitaliseerde postverwerking, het boekjaar 2011 is de financiële administratie in eigen beheer genomen.

3. Buitenschoolse opvang: het doel is uitbreiding van het aantal brede scholen en het realiseren van een proactieve houding van de scholen ten aanzien van de doorgaande pedagogische lijn. Beide doelstellingen worden primair samen met de Stichting Openbare Kantoortijden Scholen (SOKS) uitgevoerd en daar waar geen SOKS-vestiging is met en andere kinderopvang partijen binnen de Haarlemmermeer.
4. SOPOH 2015: SOPOH is gestart met een innovatietraject ter verbetering van het imago van de SOPOH scholen. Uiteindelijk doel is behoud of verbetering van het marktaandeel door middel van het leveren van een bijdrage aan de leefbaarheid van de wijk. Een aantal projecten zijn gestart:
  - a. verbetering van de leefbaarheid en service naar de wijk toe
  - b. imago-trajecten met behulp van externe begeleiding
  - c. creëren van een groene school
  - d. creëren van ruimte binnen en buiten de school voor meer bewegen
  - e. meer aandacht voor kunstzinnige vorming in en om de school
  - f. zorgen voor Het Beste team van NL

Een aantal trajecten loopt door in 2012.

5. De inbreng van de schooldirecteuren staat centraal via het directeurenoverleg. In overleg met de schooldirecteuren zijn de volgende onderwerpen aangewezen als aanvullende beleidsrichtingen voor 2011 en 2012:
  - **Inspectie**; meer inzicht in de eisen van de inspectie en het maken van een SOPOH toetsingskader
  - **Leerlingzorg**; herkenbaar Zorgplan en zoveel mogelijk zorggeld naar de scholen. Zorg voor een duidelijke financiële stroming.
  - **Consultatie**; Onderlinge visitatie levert teambuilding (schooldirecteuren) en verdieping op.
  - **CITO**; is geen afrekeninstrument, kiezen voor 4 vakgebieden: lezen, begrijpend lezen, rekenen en spelling,
  - **Vakmanschap**; Wet BIO juist gebruiken, is geen doel op zich. Kwaliteit voor de klas staat centraal. Ontwikkelen van eigen 'SOPOH kwaliteit' met als doel: 'goed doen doet goed volgen'.
  - **Beleid**; Alle lopende plannen verbinden en stroomlijnen zodat er 1 ambitieus en werkbaar plan ontstaat. In 2012 wordt een nieuw beleidsplan vastgesteld.
  - **Opbrengstgericht werken**; alle kerndoelen moeten gedekt worden en transparant zijn. SOPOH norm moet vastgesteld worden en verwerkt worden in de competentieprofielen.
  - **Instrumenten**; Niet alleen peilen en meten maar vooral terugkoppelen en doen. We kiezen voor Integraal binnen Parnassys voor alle scholen. Tussentijds tevredenheid peilen onder ouders, personeel en leerlingen.
6. Invoering van het flexschillenmodel: SOPOH voorziet, mede door de door de Rijksoverheid opgelegde bezuinigingen en het teruglopend aantalleerlingen, een daling van het aantal benodigde leerkrachten. Om de mobiliteit en goede opbouw van het personeelsbestand en de bezetting op de scholen te waarborgen heeft het bestuur op voordracht van het bestuurskantoor in mei 2011 een reorganisatie naar het flexschillenmodel vastgesteld. In essentie houdt dit model in dat er een kern van vaste medewerkers in dienst is met daar om heen een flexibele schil met Poolmedewerkers. De Poolmedewerkers worden ingezet op de langdurige vervangingen. Rondom de Poolschil is nog een schil met invallers die inzetbaar zijn voor de korte invalwerkzaamheden.

2. Hoofdelementen van het gevoerd financieel beleid

SOPOH beschikt over reserves en voorzieningen. De voorzieningen zijn vastgesteld in overeenstemming met de geldende richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Voor de reserves gelden (interne) bestedingsafspraken. Elke school kan voorstellen doen met betrekking tot de bestedingen waarna het bestuur hierover beslist. De gerealiseerde aanbouw bij de Zevensprong is geactiveerd en wordt in 10 jaar tijd afgeschreven (zie ook 5.1.1). Tegenover deze afschrijvingslast staat een jaarlijkse huuropbrengst. Deze huuropbrengst dekt alle kosten inclusief de afschrijving/aflossing van de investering.

De onderdelen ICT, OLP en meubilair worden geactiveerd op de balans en met ingang van 2011 afgeschreven. Ten behoeve van de stelselwijziging zijn de vergelijkende cijfers in de jaarrekening 2011 aangepast. De volgende afschrijvingstermijnen zijn toegepast:

- Vervanging OLP – 8 jaar
- Vervanging ICT – 4 jaar
- Vervanging meubilair – 20 jaar

De in de jaarrekening opgenomen boekwaarde per 1 jan. 2011 is berekend op basis van de uitgevoerde inventarisatie van de aanwezige activa. In 2012 wordt besproken wat er met de bestemmingsreserves OLP, ICT en meubilair gedaan wordt omdat het bestedingsdoel vervalt.

2.1 Reserves

SOPOH kent de volgende reserves:

2.1.1 Bestemmingsreserve schoolplanbudget – deze reserve wordt bovenschools beheerd. De scholen hebben jaarlijks de beschikking over een budget voor eigen beleid. Het deel wat niet opgemaakt wordt, is beschikbaar voor het jaar daarna. Via deze reserve wordt het toegekende budget beschikbaar gehouden voor de school. Op 31 dec. 2011 bedraagt de bovenschoolse reserve € 104.308.

2.1.2 Bestemmingsreserve schoolbudget/ reserve rente – deze reserve is omgezet in een reserve die als doel heeft de exploitatieafwikkeling van het bestuurskantoor, het onderdeel schoolbudget en het resultaat bij de personele kosten. In 2011 is de deelname aan de Stichting Vermogensbeheer beëindigd en is er tot contante afkoop overgegaan op basis van een overeenkomst. Een bedrag van ruim € 400.000 blijft als negatief (vermogens) resultaat over. In de periode vanaf mei 2006 is er € 570.000 aan rente ontvangen. Deze rente is reeds verwerkt in het exploitatieresultaat van voorgaande jaren. Het negatieve (vermogens)resultaat komt ten laste van deze reserve en wordt de komende jaren ingelopen. Het exploitatiesaldo van personeel wordt hier gedeeltelijk ten laste van gebracht. Op het bestuurskantoor zijn de kosten voor de accountantscontrole veel hoger uitgevallen dan begroot, diende er een niet begroot onderzoek gepleegd te worden naar de haalbaarheid van het in eigen beheer uit gaan voeren van de salarisadministratie/verloning, is er extra personeel aangenomen om de verloning in eigen beheer te kunnen realiseren en zijn er forse kosten voor de ondersteuning van medewerkers van het bestuurskantoor bij de implementatie van AFAS (de administratieve software) gemaakt. Tevens is er in 2011 een integriteitonderzoek gestart waarvan de kosten niet begroot waren. Verder heeft de algemeen directeur zich begin december 2011 ziek gemeld en is hij medio december 2011 geschorst. Op aandringen van de schooldirecteuren is gekozen voor interne vervanging. Het participatiefonds vergoed echter alleen de kosten welke voor de vervanging gemaakt zijn en niet de loonkosten AD. Financieel pakt interne vervanging daarom behoorlijk nadelig uit voor SOPOH. Per saldo heeft het vervangingsfonds ongeveer 1/3e van de salariskosten AD gecompenseerd. Met uitzondering van de advocaat- en gerechtskosten in 2013 zijn alle huidige en (geschatte) toekomstige kosten welke samenhangen met het integriteitonderzoek opgenomen in de jaarrekening 2011. Er is bij de schatting uitgegaan van een "worst case" scenario. Deze kosten zijn opgenomen in de jaarrekening 2011 en worden onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Hierdoor wordt 2011 weliswaar zwaar belast, maar drukken deze kosten niet op de volgende jaren. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek zouden de werkelijke kosten lager uit kunnen vallen dan thans gedacht wordt. De hieruit voortvloeiende baten zullen dan in de jaarrekening van dat moment opgenomen worden. De met het onderzoek samenhangende kosten bestaan uit:

Onderzoeksbureau	€	323.740
Advocaatkosten	€	299.732
Advocaatkosten bestuur	€	260.792
Advocaatkosten AD en bestuurskantoor	€	38.940 ¹⁾
Diversen	€	12.535
Personele lasten incl. voorziening voor eventuele doorlopende salariskosten AD	€	311.569
Extra controlekosten	€	22.420

1) Getracht zal worden deze kosten terug te vorderen.

De reserve bedraagt op 31 dec. 2011 € 1.610.330 negatief.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.1.3 Bestemmingsreserve schoolbegeleiding – wordt door de school beheerd. In de rijksvergoeding P&A is met ingang van 2009 100% van de financiering voor schoolbegeleiding opgenomen. De scholen krijgen de beschikking over dit budget en wat niet uitgegeven wordt blijft behouden voor de school middels deze reserve. Op 31 dec. 2011 bedraagt de reserve € 244.501.

2.1.4 Bestemmingsreserve meubilair – wordt bovenschools beheerd. Het meubilair beleidsplan is vastgesteld. De hoogte van de reserve bedraagt per 31 dec. 2011 € 268.891. Per 2011 wordt er geactiveerd en afgeschreven. In 2012 kan deze reserve wellicht vrijvallen voor een ander doel.

2.1.5 Reserve niet subsidiabel – wordt per school samen met de ouders beheerd. Deze reserve wordt gevuld met bijdragen van ouders en wordt volledig benut voor uitgaven op school. Deze reserve bedraagt per 31 dec. 2011 € 211.654.

2.1.6 Bestemmingsreserve OLP en ICT – deze reserves worden per school beheerd. Het resultaat van de schoolexploitatie wordt jaarlijks verrekend met deze reserve. Per 2011 worden de nieuw aangeschafte methodes en duurzame ICT geactiveerd en afgeschreven. De hoogte per 31 dec. 2011 van de reserves ICT en OLP bedraagt € 1.910.075.

2.1.7 Bestemmingsreserve personeel - wordt per school beheerd. Alle onder- en overschrijdingen op de formatie per school worden verrekend met de reserve personeel van de school. Er zijn geen meerjarenramingen opgesteld voor toekomstige uitgaven. In principe beschikt elke school jaarlijks over voldoende budget voor de personele formatie. De hoogte van de reserve per 31 dec. 2011 bedraagt € 1.129.130.

2.1.8 Reserve huisvesting: De reserve huisvesting is bedoeld om het jaarlijkse exploitatieresultaat huisvesting te verrekenen. Per 31 dec. 2011 bedraagt de reserve € 118.834 negatief. Een toelichting op het gerealiseerde resultaat kunt u terugvinden bij 4.2.

2.1.9 Reserve BAPO: De reserve BAPO is gebruikt om het negatieve effect van de BAPO kosten ten opzichte van de BAPO vergoeding te compenseren. De reserve is nu leeg en komt te vervallen. In de komende jaren worden de BAPO kosten gedragen door een korting toe te passen op de het toegekende budget voor personeel. In het schooljaar 2011-2012 is deze korting 1%, het schooljaar daarop 2%.

2.1.10 Reserve interne groeibekostiging: Per 1 augustus 2010 is de groeibekostiging vanuit het Rijk veranderd, de berekening vindt plaats op bestuursniveau in plaats van voorheen op schoolniveau. Dat betekent dat scholen met grote groei geen extra geld van het Rijk ontvangen om eventuele uitbreiding te realiseren. Om die reden hebben we intern afgesproken scholen met een terugloop in leerlingen te korten op het budget voor formatie. De korting wordt gereserveerd voor scholen met tussentijdse groei. De reserve bedraagt per 31 dec. 2011 € 149.613.

2.1.11 Herbestemmingsreserve: In 2011 is er door het activeren van de aanwezig OLP, ICT en meubilair voorraden een herwaarderingsreserve ontstaan. Deze bedraagt per 31-dec. 2011 € 852.452.

2.1.12 Algemene reserve: Deze reserve is bestemd als bufferfunctie voor SOPOH. Op 31 dec. 2011 bedraagt de reserve € 658.162.

2.2 Voorzieningen

SOPOH kent de volgende voorzieningen. Dit geld maakt geen onderdeel uit van het eigen vermogen omdat er al verplichtingen bestaan.

2.2.1 Voorziening onderhoud – stand per 31 dec. 2011 € 156.013

Deze voorziening is bedoeld voor het meerjarig onderhoud op de scholen conform het vastgestelde meerjaren onderhoud beleidsplan. De in 2011 gerealiseerde uitgaven kunt u terugvinden bij de toelichting op de huisvesting.

2.2.2 Voorziening jubilea– stand per 31 dec. 2011 € 98.867

Deze voorziening is ingesteld in verband de richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Hiermee worden de jubilea uitgaven (alleen de extra salarisuitkering conform CAO) gewaarborgd voor de komende jaren.

2.2.3 Voorziening WW - stand per 31 dec. 2011 € 177.928

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer
Hoofddorp

Deze voorziening wordt aangewend voor de bekostiging van de kosten die wellicht voortvloeien uit lopende instroomtoetsprocedure.

2.2.4 Voorziening tbv kosten instroomtoets WW – stand per 31 dec. 2011 € 155.235

Deze voorziening wordt aangewend voor de bekostiging van kosten die voor rekening van SOPOH komen op het moment dat de instroomtoets afgewezen wordt door het UWV/PF. Per 31 dec. 2011 bedraagt deze reserve € 155.235 en dekt alle nu bekende uitkeringskosten die ten laste van het bestuur gebracht gaan worden.

3. Toekomstparagraaf

Het begrotingsjaar 2012 staat in het teken van de ontwikkelingen binnen het onderwijs en SOPOH 2015. De kwaliteit van het onderwijs wordt naar een hoger niveau gebracht Binnen het beschikbare budget (verkregen uit het opheffen van de onderwijs advies groep) wordt in de formatie van het bestuurskantoor ruimte geschapen om dit proces van kwaliteitsverbetering te ondersteunen. Er wordt gestreefd naar een kostendekkende begroting. Het begrote tekort van € 41.400 wordt verrekend met de aanwezige reserves. Door minder budget voor personeel toe te kennen aan de scholen (-1% van de rijksvergoeding in het schooljaar 2012-2013, -2% in het schooljaar 2013-2014) worden de oplopende kosten van de BAPO gecompenseerd.

Risico's:

- Het is nog niet bekend wat de nieuwe regering aan bezuinigingsmaatregelen gaat bedenken en uitvoeren. Gezien de economische situatie kan het zijn dat naast de reeds bekende bezuinigingen er meer druk op de subsidiering komt te staan. In afwachting hiervan wordt toegewerkt naar een jaarlijks sluitende begroting.
- Hoewel SOPOH streeft naar het behoud van het leerlingaantal is in de begroting 2012 rekening gehouden met een kleine terugloop. Deze terugloop is een realistische inschatting van het aantal leerlingen per 1 oktober 2012 en opgebouwd uit een prognose per school.
- Mogelijke incidenten op een school kunnen altijd leiden tot het plotselinge vertrek van een groep leerlingen.

Totaal begroting 2012

	aantal leerlingen	5.117	5.174
	aantal groepen	224	228
Inkomsten		2012	2011
Huisvesting		-1.578.000	-1.655.400
Staf		-555.300	-581.200
Schoolplanbudget personeel		-2.069.400	-2.205.000
Personeel		-17.283.800	-17.863.000
Schoolbudget OLP (incl. ICT)		-1.500.100	-1.480.200
Totale inkomsten		-22.986.600	-23.784.800

Uitgaven		2012	2011
Huisvesting	bovenschools beheer	1.531.000	1.632.800
Stafbureau	bovenschools beheer	1.046.400	1.142.400
Schoolplanbudget personeel		1.365.800	1.805.500
Personeel		17.575.300	18.441.400
Schoolbudget OLP (incl. ICT)		1.509.500	1.426.500
Totale uitgaven		23.028.000	24.448.600
Saldo	tekort -/-	41.400	tekort -/- 663.800

3.1 Financiële positie op de balansdatum

De financiële positie op 31 dec. 2011 wordt beoordeeld aan de hand van kengetallen op stichtingsniveau.

3.2 Algemene kengetallen

De financiële positie op de balansdatum 31/12/2011 wordt beoordeeld aan de hand van de kengetallen op stichtingsniveau.

De liquiditeit (vorderingen+liquide middelen /gedeeld door de kortlopende schulden) is 1,85 (was 2,55) en hiermee ruim voldoende. De liquiditeit geeft aan in hoeverre SOPOH aan haar verplichtingen op korte termijn (1jaar) kan voldoen. Een ratio van 1 is voldoende.

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de SOPOH aan haar verplichtingen op korte en lange termijn kan voldoen. De solvabiliteit 1 (excl. Voorzieningen) is 50,06 en gedaald ten opzichte van 2010 en ruim voldoende om te kunnen voldoen aan de verplichtingen. De solvabiliteit 2 (incl. de voorzieningen) is 57,81 (was 67,88) en is ruim voldoende om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.

De kapitalisatiefactor is 30.32 %. Dit is de uitkomst van de berekening: Totaal balans- minus de materiële vaste activa (aanbouw Zevensprong) gedeeld door het Totaal van de baten. De commissie Don heeft een onder- en bovengrens aangegeven van 20% - 35%. Het rijk heeft deze signaleringsgrenzen overgenomen om schoolbesturen te monitoren. Een schoolbestuur met een kapitalisatiefactor boven de 35% wordt gerekend tot een 'te rijk bestuur' die de beschikbare middelen onvoldoende inzet voor het onderwijs. In de verdere toelichting is terug te vinden hoe dit resultaat tot stand gebracht is.

Wat betreft het toekomstige beeld van de kapitalisatiefactor: we gaan uit van een sluitende begroting met ingang van begrotingsjaar 2013. Het streven is de kapitalisatiefactor boven de 20% te houden.

3.3 Risicoanalyse en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bedraagt 16,71% ten opzichte van 24,86 in 2010. Het weerstandsvermogen als ijkpunt voor een gezonde financiële situatie is inmiddels achterhaald. Door het ministerie is de commissie Don ingesteld die met een nieuw advies naar buiten is gekomen. Kort gezegd is het advies: vergeet het weerstandsvermogen. Om te kunnen bekijken of het aanwezige kapitaal voldoende benut wordt is er de kapitalisatiefactor als nieuw kengetal geïntroduceerd.

Dit getal is de uitkomst van het totale kapitaal gedeeld door de totale baten. Er wordt door de commissie Don alleen een bovengrens van 35% voor grote schoolbesturen meegegeven.

Voor de solvabiliteit wordt een ondergrens gegeven van 20%. De cie. Don gaat er van uit dat er meer geïnvesteerd moet worden in het onderwijs, zelfs met de inzet van vreemd vermogen (geleend geld).

Voor SOPOH kan gezegd worden dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om te investeren in het onderwijs.

De interne risicobeheersing en -controle is als volgt geregeld. Alle budgetten zijn gekoppeld aan een budgethouder (algemene directie, beleidsmedewerkers en schooldirecteuren). Lopende het jaar zijn de budgethouders geïnformeerd over de toegekende budgetten en de uitputting. Hierdoor is iedereen in staat de financiële ontwikkelingen goed te volgen en een besluit te kunnen nemen over het aangaan van financiële verplichtingen. In de reguliere stafvergaderingen worden de interne ontwikkelingen besproken en waar nodig bijgesteld.

Over de risico's is het volgende te zeggen.

Leerlingenaantal en formatie : het aantal leerlingen in de basisschoolleeftijd daalt de komende jaren in de Haarlemmermeer. Alle SOPOH scholen zetten zich in om het leerlingaantal te stabiliseren. In de begroting wordt rekening gehouden met een lichte terugloop van het aantal leerlingen. Dit heeft in eerste instantie vooral gevolgen voor de omvang van ons personeelsbestand. In 2011 is gestart met een flexschillenmodel met een pool voor invallers. In essentie houdt dit in dat er een vaste kern van vaste medewerkers in dienst is en een flexibele schil met Pool medewerkers. De Pool medewerkers worden ingezet op de langdurige vervangingen. Rondom de Pool is nog een schil met invallers die inzetbaar zijn voor de korte termijn. De Pool is in het geval van invalwerkzaamheden. De instroom van nieuw personeel verloopt van buiten naar binn

een pool-aanstelling naar een vaste benoeming. Formatieplaatsen worden alleen aangeboden aan pool-medewerkers. En alleen bij voldoende leerlingen/financiering kan er sprake zijn van een vaste aanstelling.

Huisvesting: Eind 2011 is een nieuw meerjarig onderhoudsplan voor de schoolgebouwen opgesteld. Veel sterker dan in het verleden worden voortaan de meerjarige lasten voor het gebouwenonderhoud afgeleid van een bouwkundige en/of technische beoordeling van de noodzaak om al dan niet daadwerkelijk onderhoudsactiviteiten uit te voeren. Dit heeft voor het eerst gestalte gekregen in de begroting voor 2012. Door deze verandering wordt het budget voor klein dagelijks onderhoud verlaagd ten gunste van de hiervoor genoemde werkzaamheden. Vanaf 2012 zal blijken of dit een realistische opzet is budgettair gezien.

Bezuinigingen: Een aantal bezuinigingen heeft SOPOH reeds verwerkt in de begroting. Te denken valt aan de groeiregeling personeel die nu op stichtingsniveau bepaald wordt, de bezuiniging op Bestuur en Management en de druk op de personele vergoeding ten opzichte van de personele uitgaven. Onzeker is of de nieuwe regering met bezuinigingen komt. Door een sterk budgetbeheer en een sluitende begroting volgt SOPOH de financiering op de voet. De aan de school toebedeelde formatiebudgetten worden in het schooljaar 2012-2013 gekort met 1% en vanaf het schooljaar 2013-2014 met 2%. Aan de hand van het financiële resultaat worden passende maatregelen genomen.

3.4 Resultaat 2011 en analyse

Het resultaat is € 1.932.683 negatief ten opzichte van € 141.666 negatief in 2010.
In de begroting 2011 was rekening gehouden met een negatief resultaat van € 663.800.

Het resultaat is als volgt opgebouwd:

Resultaat 2011 SOPOH			
		begroot	werkelijk
Scholen/OLP en ICT	inkomsten	-1.480.200	-1.757.860
	uitgaven	1.426.500	1.715.589
Resultaat scholen		53.700	42.271
Huisvesting	inkomsten	-1.655.400	-2.549.818
	uitgaven	1.632.800	2.654.449
Resultaat huisvesting		22.600	-104.632
Schoolbudget	inkomsten	-2.205.000	-2.171.095
	uitgaven	1.805.500	1.989.517
Resultaat schoolbudget		399.500	181.578
Personeel lumpsum	inkomsten	-17.863.000	-18.392.316
	Exclusief inzet reserve pers. uitgaven	18.083.000	18.675.820
Resultaat personeel		-220.000	-283.504
Inzet reserve personeel scholen		-358.400	-108.435
Bestuurskantoor	inkomsten	-581.200	-570.985
	uitgaven	1.142.400	2.265.152
Resultaat BK		-561.200	-1.694.167
Resultaat ouders			34.206
Resultaat totaal SOPOH	tekort	-663.800	-1.932.683

4. Toelichtingen deexploitatie

4.1 Materiële instandhouding/OLP en ICT scholen

SOPOH gaat uit van decentraal budgetbeheer waar het gaat om de directe schoolbenodigdheden. Het resultaat van de schoolbegrotingen is € 42.271 positief excl. het resultaat op personeel.

De projectsubsidies voor Kunstmenu (gemeente) en taal/rekensubsidie en cultuureducatie (Rijkssubsidies) staan verantwoord bij de inkomsten en de uitgaven. Dat geeft een beeld van meer inkomsten en meer uitgaven die per saldo tegen elkaar wegvallen.

Het exploitatieresultaat is verrekend met de reserve ICT, OLP en personeel.

4.2 Huisvesting

In de begroting 2011 is voor wat betreft de huisvestingslasten uitgegaan van een te verwachten positief resultaat van € 22.600. In werkelijkheid is het resultaat negatief uitgekomen op - € 104.632

Het negatief resultaat is vooral toe te schrijven aan de afrekening van een aantal huisvestingsprojecten (Strategische Huisvesting Projecten SHP, projecten voornamelijk gesubsidieerd door de gemeente) en de afschrijvingskosten voor een verbouwing en meubilair.

In de begroting voor 2011 is voor wat betreft de huisvestingslasten vooral uitgegaan van de ervaringcijfers uit het verleden. Daar staat tegenover dat in 2011 een flinke stap voorwaarts is gemaakt om de raming van de uitgaven in sterkere mate afhankelijk te laten zijn van onderbouwde verwachtingen. In dat decor is eind 2011 een nieuw meerjarig onderhoudsplan voor de schoolgebouwen opgesteld. Veel sterker dan in het verleden worden voortaan de meerjarige lasten voor het gebouwenonderhoud afgeleid van een bouwkundige en/of technische beoordeling van de noodzaak om al dan niet daadwerkelijk onderhoudsactiviteiten uit te voeren. Dit heeft voor het eerst gestalte gekregen in de begroting voor 2012.

In algemene bewoordingen kan worden gesteld dat het grote moeite kost om het gebouwenonderhoud op een goed peil te krijgen, c.q. te houden, door de zeer beperkt beschikbare middelen. Enerzijds heeft dat onmiskenbaar te maken met ontoereikende rijksvergoedingen voor de materiële instandhouding. Maar anderzijds is er ook een relatie te leggen met de beleidsmatige wijze waarop door SOPOH als zelfstandig verantwoordelijk schoolbestuur, vaak noodzakelijkerwijs, keuzes moet maken in de wijze waarop de voor de organisatie beschikbare middelen worden ingezet.

In 2011 is wederom een flinke slag gemaakt in het verbeteren van de onderhoudsconditie op meerdere scholen. Ook in 2011 zijn in enkele scholen de toiletgroepen grondig gerenoveerd en gemoderniseerd (mede gesubsidieerd door de gemeente). Daarnaast is volgens planning bij meerdere gebouwen schilderwerk aan de buitenzijde van het gebouw uitgevoerd. Verder zijn bij wijze van voorbeelden te noemen: vernieuwing van plafondafwerkingen, vloerafwerkingen, verlichting systemen en terreininrichtingen. Voor een groot deel zijn deze voorzieningen gerealiseerd op grond van gemeentelijke toewijzingsbeschikkingen.

In de begroting voor 2011 is rekening gehouden met het huisvestingsbeleid zoals dat begin 2006 is vastgesteld. Toentertijd zijn in het huisvestingsbeleid de verschillende onderhoudskosten opnieuw gedefinieerd. Dit had tot gevolg dat acht onderdelen tot planmatig groot onderhoud worden gerekend. Andere zaken die weliswaar gedefinieerd moeten worden als groot onderhoud worden ten laste van het klein onderhoud gebracht. Voor het buitenschilderwerk is een meerjarig onderhoudscontract afgesloten. Het inzicht is echter ontstaan dat het planmatig onderhoud betrekking moet gaan krijgen op alle onderdelen van het groot onderhoud. In 2011 is een nieuw MeerjarenOnderhoudsplan opgesteld waarin dit gestalte heeft gekregen en die vanaf 2012 effectief gebruikt gaat worden. Om die reden zijn niet alle onderdelen van het geraamde groot onderhoud uitgevoerd in 2011 maar meegenomen in de nieuwe meerjarenraming.

De volgende onderwerpen zijn nader aan de orde gekomen:

- Er is een nieuw meerjarenonderhoudsplan gemaakt op basis van een gebouwenonderzoek. De kosten hiervan bedragen ruim 29.000
- Op drie scholen heeft er schilderwerk plaatsgevonden
- De zandbakken zijn onderhouden

- Op 1 locatie is bij het kantoor de vloerbedekking vernieuwd
- Op 1 locatie is er nieuw marmoleum neergelegd

In 2011 is een aanvang gemaakt met diverse activiteiten om de algehele kwaliteit van het onderhoud van de schoolgebouwen te verbeteren. Slechts bij wijze van voorbeelden zijn te noemen: complete renovatie van toiletinrichtingen, vervanging van plafonds en verlichtingssystemen, plaatsing van HR++ isolatieglas, plaatsing CO₂ vraaggestuurde ventilatiesystemen en schilder- en sauswerk in schoolgebouwen. Voor een groot deel van deze activiteiten stelt de gemeente subsidie beschikbaar.

Deze lijn zal in 2012 en volgende jaren op consistente wijze worden aangehouden en indien financieel mogelijk verder worden uitgebreid. Dit enerzijds binnen de eigen kring van SOPOH langs de weg van het meerjarig onderhoudsplan en anderzijds ook in overleg met de gemeente over onderhoudsvoorzieningen welke door de gemeente worden bekostigd.

Voor verlichting zijn extra niet voorziene uitgaven gedaan ter waarde van € 79.381. In twee openbare scholen zijn noodzakelijkerwijs met gemeentelijke bekostiging nieuwe plafonds aangebracht. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om meteen de sterk verouderde conventionele TL-armaturen voortijdig te vervangen door nieuwe armaturen. Dat zijn spiegeloptiekarmaturen met hoogfrequente TL-buizen welke bij een verbeterde lichtopbrengstwaarde circa 35% minder elektriciteit verbruiken.

In 2011 zijn de eerste voorbereidingen getroffen om tot vervangende nieuwbouw voor de G. Th. Rietveldschool te komen. De plannen zien er veelbelovend uit. Ook is verder gesproken met de gemeente over tal van andere voorgenomen huisvestingsinvesteringen, zoals bijvoorbeeld vervangende nieuwbouw voor de Burgemeester Amersfoordtschool. Ook deze plannen gaan de goede kant op.

Minder gunstig was het schoonmaakonderhoud. Ofschoon het werk in 2009 aan een tweetal schoonmaakbedrijven is opgedragen op grondslag van gedetailleerde prestatieovereenkomsten, was ook in 2010 de kwaliteit van dat werk op veel scholen niet in orde. Eind 2010 is besloten een andere weg in te slaan met het schoonmaakonderhoud. In 2009 heeft er een Europese Aanbesteding plaatsgevonden conform de geldende richtlijnen. Overeenkomstig de contractuele opzeggingsbepalingen, zal voor een aantal scholen afstand worden genomen van de door SOPOH contracteerde schoonmaakbedrijven. Vervolgens zal worden bezien op welke andere wijze het schoonmaakonderhoud kan worden geregeld. De inzet hierbij is uiteraard het verbeteren van de kwaliteit.

In 2011 zijn een aantal Strategische Huisvesting Projecten (SHP) projecten afgesloten waarbij er een bijdrage van SOPOH gemoeid is:

Obs de Achtbaan	:	€ 118.504
Obs Aldoende	:	€ 25.368
Obs Twickel	:	€ 2.273
Obs IJweg	:-/	€ 3.679
		€ 142.466

4.3 Schoolbudget en gerealiseerde bijzondere kosten 2011

Hier is een resultaat gerealiseerd van €181.578, begroot 399.500. De grootste verschillen worden hieronder toegelicht:

Rijksvergoeding: is iets lager uitgevallen.

Afwikkeling Stichting Vermogensbeheer:

In 2011 is de inleg bij de Stichting Vermogensbeheer afgewikkeld en is er een negatief resultaat van € 400.000 gerealiseerd. In de periode vanaf mei 2006 is er € 570.000 aan rente ontvangen. Deze rente is reeds verwerkt in het exploitatieresultaat van voorgaande jaren.

Leonardo:

Begroot: € 100.000 , gerealiseerd € 103.242.

De kosten die te maken hebben met de kleinere groepen en extra lesaanbod zijn bovenschools verantwoord. Tot het schooljaar 2011-2012 wordt er rekening gehouden met extra bovenschools budget voor deze vorm van onderwijs. Hierna gaat de school in overleg met de Leonardo ouders een werkbare oplossing zoeken.

Talent- en competentie management:

Jaarverslag 2011 SOPOH

Begroot € 141.800, gerealiseerd € 16.648

In de loop van 2011 is als bezuinigingsmaatregel besloten om geen SOPOH brede studiedag voor leerkrachten te organiseren. In 2011 is er een tweedaagse voor schooldirecteuren georganiseerd waarop het beleid voor de komende tijd op de agenda heeft gestaan.

Loonkosten Lio-stagiaires

Begroot € 107.100, gerealiseerd € 96.718

In 2011 is besloten het budget voor LIO stagiaires toe te voegen aan het schoolplanbudget van de scholen. Vanaf het schooljaar 2011-2012 worden de kosten voor de inzet van LIO stagiaires verantwoord via het personeelsbudget van de scholen.

Innovatie 2015

Begroot € 350.000 gerealiseerd € 277.910

In 2011 is er € 350.000 begroot voor innovatieve projecten op school. Een aantal scholen hebben hier gebruik van gemaakt door :

- verbetering van de leefbaarheid en service naar de wijk toe
- imago-trajecten onder begeleiding van een externe begeleider
- creëren van een groene school
- creëren van ruimte binnen en buiten de school voor meer bewegen
- meer aandacht voor kunstzinnige vorming in en om de school
- zorgen voor Het Beste team van NL

Er heeft een flash mob (fietsmeute) plaatsgevonden in alle wijk winkelcentra en er is een SOPOH pad gemaakt. Elke school heeft een winkelcentrum 'geadopteerd' en daar met een groep kinderen op voor iedereen gelijke muziek een dansdemonstratie uitgevoerd. Rondom elke school is met de SOPOH kleuren een stappenplan geverfd op de stoeptegels.

Personeelskosten school boven de formatie

Begroot € 104.800 gerealiseerd € 88.900

Daar waar mogelijk wordt eerst onderzocht of personele calamiteiten op schoolniveau bekostigd kunnen worden. Dit heeft geresulteerd in een kostenbesparing.

4.4 Personeel

Het negatieve resultaat 2011 van € 283.504 wordt veroorzaakt door de stijgende BAPO kosten, de lumpsum vergoeding personeel die niet meer de volledige personele kosten dekt en de kosten voor voormalig personeel waarvan SOPOH een korting krijgt op de rijksvergoeding.

De kosten voor BAPO opname liggen hoger dan er aan rijksmiddelen binnenkomt. In de lumpsumvergoeding wordt rekening gehouden met 2% vergoeding voor BAPO. De BAPO opname is ongeveer 3,4% geweest. De rijksvergoeding is € 340.800 en de gemaakte kosten bedragen € 461.000. De reserve BAPO wordt benut om dit financiële nadeel op te vangen. Vanaf 2012 worden de toegekende formatieve middelen gekort om deze kosten op te kunnen vangen.

De scholen hebben voor een bedrag van ruim € 108.000 personeel ingezet wat bekostigd wordt uit de eigen reserve van de school.

De krimp-scholen hebben een korting gekregen op het budget voor personeel en de groei scholen hebben extra budget gekregen om de groei in goede banen te leiden.

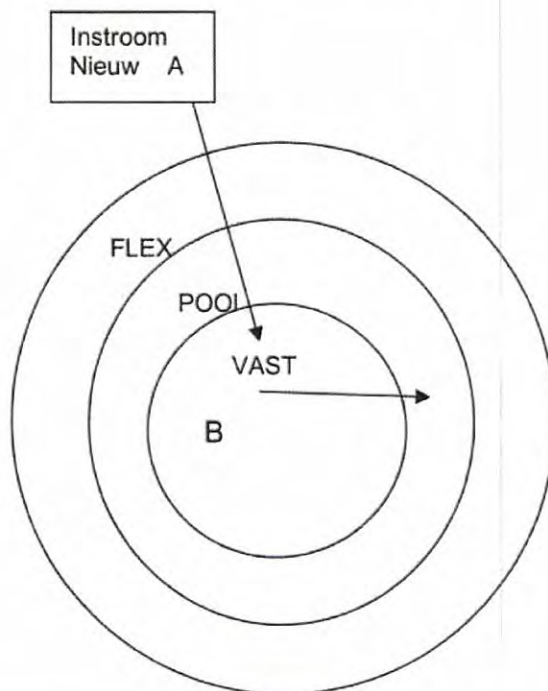
Het beleid gericht op beheersing van de uitgaven inzake uitkeringen na ontslag is als volgt. Medewerkers die uit dienst gaan met recht op een WW uitkering worden gemeld bij het participatiefonds voor de instroomtoets. Gedurende de periode voor ontslag wordt bij de dossieropbouw al rekening gehouden met de eisen die in het reglement van het participatiefonds stelt aan de inspanningsverplichting van de werkgever. Medewerkers die deeltijd- of volledig ontslag nemen, ondertekenen een verklaring dat zij niet herplaatst willen worden binnen de organisatie. Hierdoor kan het ontslag gemeld worden bij het participatiefonds als zijnde, ontslag op eigen verzoek en ontstaat er geen recht op WW.

Periodiek wordt via de website van het UWV door P&O gecheckt welke medewerkers een WW uitkering ontvangen en of deze uitkering wordt vergoed door het participatiefonds. Er wordt een bedrag gereserveerd voor eventuele terugbetaling (met name vanwege rechten die ontstaan zijn uit ontslagen van voor 2009 door slechte dossieropbouw).

Flexschillenmodel

In 2011 is het flexschillenmodel ingevoerd. SOPOH voorziet, mede door de bezuinigingen en het teruglopend aantal leerlingen, een daling van het aantal benodigde leerkrachten. Om de mobiliteit en goede opbouw van het personeelsbestand op de scholen ook in de toekomst te kunnen blijven waarborgen heeft het bestuur naar aanleiding van voorstellen hiertoe vanuit het bestuurskantoor in mei 2011 de reorganisatie naar het flexschillenmodel vastgesteld. In essentie houdt dit in dat er een vaste kern van vaste medewerkers in dienst is en een flexibele schil met Pool medewerkers. De Pool medewerkers worden ingezet op de langdurige vervangingen. Rondom de Pool is nog een schil met invallers die inzetbaar zijn voor de korte invalwerkzaamheden. De instroom van nieuw personeel verloopt van buiten naar binnen: van invalwerk naar een pool-aanstelling naar een vaste benoeming. Formatieplaatsen worden alleen aangeboden aan pool-medewerkers.

Door deze manier van werken ontstaat er een natuurlijke selectieprocedure. Nieuwe SOPOH medewerkers voldoen aan het criterium flexibel inzetbaar en zijn breed georiënteerd. Medewerkers die in de vaste formatie van een school staan hebben zich al bewezen in de praktijk. Ze weten wat ze willen en kennen de organisatie goed. Het model bevordert een natuurlijke mobiliteit, want ook van binnen naar buiten is mobiliteit mogelijk (B) zodat de juiste persoon op de juiste plek komt.

4.5 Ziekteverzuimcijfers 2010-2011 en leeftijdsopbouw en algemene gegevens

Openbaar Primair Onderwijs
HAARLEMMERMEER

Algemene gegevens:

Gemiddeld aantal werknemers	482
Aantal fte	345,77
Aantal fte BAPO	9,81
Aantal fte ziek	17,83
Aantal ziekmeldingen	534
Aantal herstelmeldingen	564

Verzuimpercentage 1: 5,31%
Verzuimpercentage 2: 4,94 %

Verzuimpercentage 1 is de gemiddelde afwezigheid in 2011 gedeeld door de gemiddelde bezetting (minus de BAPO).
Verzuimpercentage 2 is het percentage waarbij verzuim langer dan 1 jaar als beëindigd wordt beschouwd.

Spreading van verzuimpercentage 1 over het jaar:

Maand (2011)	Percentage
Januari	6,70
Februari	5,39
Maart	5,46
April	5,44
Mei	5,53
Juni	5,70
Juli	4,95
Augustus	2,88
September	3,96
Oktober	4,84
November	6,05
December	6,58

Verzuimpercentage per leeftijdscategorie en functiecategorie:

Leeftijdscategorie

	Mannen	Vrouwen	Totaal:
- 24 jaar	1.69 %	1.28 %	1.30 %
25 - 34 jaar	4.17 %	3.01 %	3.21 %
35 - 44 jaar	4.29 %	3.63 %	3.71 %
45 - 54 jaar	10.34 %	7.36 %	7.91 %
55 - 64 jaar	8.27 %	7.69 %	7.85 %
ouder 65 jaar	-	-	-
Totaal:	6.95 %	4.96 %	5.31 %

Functiecategorie

	Mannen	Vrouwen	Totaal:
Directie	4.84 %	3.15 %	3.93 %
OOP	8.48 %	2.17 %	3.69 %
OP	7.30 %	5.40 %	5.67 %
Totaal:	6.95 %	4.96 %	5.31 %

4.6 Bestuurskantoor

Het resultaat bij het bestuurskantoor is € 1.694.167 negatief, begroot € 561.200.

De oorzaken voor dit veel grotere negatieve resultaat zijn zeer divers. Zo vielen de kosten van de accountantscontrole voor deze jaarrekening veel hoger uit dan begroot, diende er niet begroot onderzoek gepleegd te worden naar de haalbaarheid van het in eigen beheer uit gaan voeren van de salarisadministratie/verloning, is er extra personeel aangenomen om de verloning in eigen beheer te kunnen realiseren en zijn er forse kosten voor de ondersteuning van medewerkers van het bestuurskantoor bij de implementatie van AFAS (de administratieve software) gemaakt. Tevens is er in 2011 een integriteitonderzoek gestart waarvan de kosten niet begroot waren. Verder heeft de algemeen directeur zich begin december 2011 ziek gemeld en is hij medio december 2011 geschorst. Op aandringen van de schooldirecteuren is gekozen voor interne vervanging. Het participatiefonds vergoed echter alleen de kosten welke voor de vervanging gemaakt zijn en niet de loonkosten van de AD. Financieel pakt interne vervanging daarom behoorlijk nadelig uit voor SOPOH. Per saldo heeft het vervangingsfonds ongeveer 1/3e van de salariskosten van de AD gecompenseerd. Met uitzondering van de advocaat- en gerechtskosten in 2013 zijn alle huidige en (geschatte) toekomstige kosten welke samenhangen met het integriteitonderzoek opgenomen in de jaarrekening 2011. Er is bij de schatting uitgegaan van een "worst case" scenario. Het is momenteel nog niet helemaal duidelijk of al deze toekomstige kosten ook daadwerkelijk gemaakt dienen te worden. Wanneer deze kosten lager uitvallen, ontstaan er meevallers die in de respectievelijke jaarrekeningen verwerkt zullen worden. Zie ook de toelichting bij "Niet uit de balans blijvende verplichtingen".

Het bestuurskantoor van de SOPOH heeft van het bestuur de opdracht de scholen de best mogelijke ondersteuning te bieden tegen zo laag mogelijke kosten ("lean en mean"). Zodat het openbaar primair onderwijs in Haarlemmermeer goed kan functioneren (vermindering administratieve lasten op de scholen) en zich verder kan ontwikkelen. Het lean en mean principe houdt in dat de kosten en de formatie van het bestuurskantoor niet eigenstandig verhoogd mogen worden. Vooraf dient voor dat soort zaken toestemming van het bestuur gevraagd te worden.

Bijvoorbeeld: Het personeelsbeleid dat door het teruglopend leerlingenaantal scherper neergezet dient te worden en waar personeel binnen het rechtspositiebesluit onderwijs vallen, kan alleen maar bovenschools succesvol neergezet worden omdat personeelsbeleid schooloverstijgend is. Het ziekteverzuim wordt bovenschools gevolgd en schooldirecteuren krijgen extra ondersteuning bij het langlopende of moeilijke ziekteverzuim.

Het bestuurskantoor voert vanaf 2011 zelf de financiële administratie uit en heeft het contract met SROL deels beëindigd.

Het bestuurskantoor heeft de volgende specialisaties:

- P&O incl. ARBO
- Huisvesting
- Financiën

Daarnaast wordt vanuit het bestuurskantoor ondersteuning verleend aan SOKS.

In 2011 zijn door de algemeen directeur twee van de huidige schooldirecteuren tevens aangesteld als part-time kwaliteitsmedewerkers. De kosten hiervan komen beschikbaar door het opheffen van de onderwijs advies groep. Beide functionarissen bezien de kwaliteit van de scholen en ondersteunen daar waar nodig is om de kwaliteit te verbeteren.

4.7 Treasuryverslag

Het bestuur heeft in het verslagjaar 2011 een deel van de vordering van de Stichting Vermogensbeheer (SVB) in contanten terugontvangen. Afwikkeling via het delen van de orderportefeuille zou geleid hebben tot een zeer groot (ongerealiseerd) verlies.

Er is een bedrag ontvangen van € 469.000 als afkoop op de totale vordering. Het resterende deel van € 400.440 is in 2011 in de exploitatie meegenomen en dit leidt tot een hoger negatief resultaat.

De liquide middelen zijn ondergebracht bij internetspaarrekeningen en deposito's met een relatief hoog rendement.

In 2011 is een nieuw treasury statuut vastgesteld

De doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- het financieren en beleggen is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van de SOPOH, zijnde het onderwijs
- beschikbaarheid; het zorg dragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer
Hoofddorp

geldmiddelen tegen acceptabele condities

- kostenminimalisatie; het minimaliseren van de kosten van leningen, financieringen en beleggingen
- rentemaximalisatie; het optimaliseren van het rendement van de niet op korte termijn benodigde liquide middelen binnen de kaders van het treasury statuut
- risicominimalisatie; het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen zijn verbonden

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PASSIVA		<u>Referentie</u>	<u>31 december 2011</u>		<u>31 december 2010</u>	
			€	€	€	€
5.4	<u>EIGEN VERMOGEN</u>					
5.4.1	Algemene reserve	10.7	658.162		329.081	
5.4.2	Herwaarderingsreserve	10.8	852.452		1.181.533	
5.4.3	Bestemmingsreserves publiek	10.9	2.289.008		4.221.690	
				3.799.622		5.732.304
5.5	<u>Voorzieningen</u>					
5.5.1	Groot onderhoud	10.10	156.013		146.473	
5.5.2	Jubilea	10.11	98.866		88.395	
5.5.3	Instroomtoets WW	10.12	155.236		115.236	
5.5.4	Voorziening WW	10.13	177.928		0	
				588.043		350.104
5.6	<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>					
5.6.1	Crediteuren	10.14	1.266.137		896.772	
5.6.2	Belastingen en premies sociale verzekeringen	10.15	1.048.064		1.088.639	
5.6.3	Personeel	10.16	672.929		733.173	
5.6.4	Overlopende passiva	10.17	215.120		159.396	
				3.202.251		2.877.979
				<u>7.589.915</u>		<u>8.960.388</u>

6. Staat van baten en lasten over het boekjaar 2011

	Referentie	2011 €	Begroting €	2010 €
6.1 BATEN				
6.1.1 Rijksbijdragen OCW	12.1	22.744.995	22.575.600	23.058.983
6.1.2 Overige overheidsbijdragen	12.2	34.072	29.000	27.422
		22.779.067	22.604.600	23.086.405
6.1.3 Overige baten	12.3	1.699.646	734.731	2.400.633
TOTAAL BATEN		24.478.713	23.339.331	25.487.038
6.2 LASTEN				
6.2.1 Personele lasten	12.4	20.569.221	20.234.231	21.346.125
6.2.2 Huisvestingslasten	12.5	1.748.980	1.629.700	1.610.686
6.2.3 Overige instellingslasten	12.6	2.308.062	1.062.844	1.494.961
6.2.4 Leermiddelen (PO)	12.7	1.007.076	1.197.056	827.676
6.2.5 Afschrijvingen	12.8	489.646	0	426.925
TOTAAL LASTEN		26.122.985	24.123.831	25.706.373
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		-1.644.272	-784.500	-219.335
6.3 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN				
6.3.1 Financiële baten	12.9	-288.411	120.000	77.669
6.3.2 Financiële lasten		0	0	0
SALDO VAN DE FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		-288.411	120.000	77.669
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING INCLUSIEF FINANCIËEL RESULTAAT		-1.932.683	-664.500	-141.666
EXPLOITATIE SALDO	14.2	-1.932.683	-664.500	-141.666

7. Kasstroom overzicht

	2011		2010	
	€		€	
a. Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo exploitatierekening	-/-	1.932.683	-/-	141.666
Correctie BAPO reserve		0		225.150
Afschrijvingen		489.646		426.925
<i>Mutaties werkkapitaal</i>				
- Kortlopende vorderingen		1.093.092		1.029.256
- Kortlopende schulden		324.271	-/-	234.237
- Overige mutaties		83	-/-	88
	-/-	-1.417.446		794.932
<i>Mutaties voorzieningen</i>		237.939	-/-	85.047
Totaal uit operationele activiteiten		212.348		1.220.294
b. Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(des)Investerings materiële vaste activa	-/-	522.647	-/-	544.078
Totaal uit investeringsactiviteiten		-522.647		-544.078
Mutatie liquide middelen (a+b+c)		-310.298		676.216
Beginstand liquide middelen per 1 januari		4.797.219		4.121.003
Eindstand liquide middelen		4.486.921		4.797.219
Stand volgens eindbalans				
Bank		4.486.921		4.797.219
		4.486.921		4.797.219
		4.486.921		4.797.219

8. Algemene toelichting

Activiteiten van SOPOH

De activiteiten van SOPOH bestaan uit het geven van onderwijs aan kinderen in de basisschoolleeftijd. SOPOH verwelkomt alle kinderen, ongeacht geloof of levensovertuiging. Dit om het openbare karakter van onze scholen te garanderen.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn van de aankoopprijs in aftrek gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het geldinstroomoverzicht opgenomen.

heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Activiteiten en verbonden partijen

SOPOH verricht ondersteunende werkzaamheden voor SOKS, de kinderopvangorganisatie die kinderopvang organiseert op basisscholen in de Haarlemmermeer. De werkzaamheden worden op kostprijsbasis zonder winstopslag afgerekend. De omvang van deze werkzaamheden belooft over het jaar 2011 € 90.000. Er is sprake van een beleidsbepalende invloed omdat het bestuur van SOKS uit dezelfde bestuursleden bestaat als het bestuur van SOPOH. Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving worden de beide jaarrekeningen niet geconsolideerd omdat er sprake is van een verwaarloosbaar belang.

Stelselwijziging materiële vaste activa:

Zie voor de toelichting blz. 27: vergelijking met vorig jaar.

9. Grondslagen

9.1 Financiële informatie

Met ingang van 2010 is de materiële vaste activa gewaardeerd. De lopende vorderingen zijn teruggelopen met name door de aflossing van de inleg bij de Stichting vermogensbeheer die in 2011 is afgewikkeld.

Het resultaat van 2011 is € 1.932.683 negatief en dit leidt tot een lager eigen vermogen.

Kijkend naar de lopende risico's kan gesteld worden dat het licht teruglopend aantal leerlingen gekeerd dient te worden om de continuïteit te waarborgen. Intern zijn er activiteiten ontwikkeld die moeten leiden tot een stabiel aantal leerlingen in een krimpende markt.

Het investeringsbeleid wordt per school vastgesteld. Aan de hand van de schoolontwikkeling en de financiële ruimte wordt in overleg met de MR van de school bepaald wanneer OLP en ICT vervangen moeten worden. Vervanging van meubilair wordt bovenschools afgehandeld op basis van een 20-jarige vervanging.

Door het negatieve financiële resultaat wordt de liquiditeit lager maar dit is ruim voldoende om aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

9.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardiging prijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. In eerdere jaren werd gebruik gemaakt van het ideaalcomplex en de aanwezige activa werd om die reden niet geactiveerd. Aangezien er grotere schommelingen in de aanschaf voorzien werden is afgestapt van het ideaalcomplex en overgegaan tot waardering van de aanwezige activa. Er is geactiveerd op basis van de verkrijgingprijs. Schoolmeubilair is afgeschreven over 20 jaar, OLP op 8 jaar en ICT over 4 jaar.

Effect op resultaat 2010: Er was in 2010 een resultaat opgenomen in de jaarrekening van € 143.585 negatief. Door correcties in de gedane investering over 2010 en de afschrijving OLP, ICT en meubilair ad € 117.154 positief en de toevoeging aan de voorziening instroomtoets WW ad € 115.235 negatief is er een resultaatcorrectie doorgevoerd van €1.919 positief waardoor het resultaat 2010 uitkomt in de jaarrekening 2011 op € 141.666 negatief.
Effect op de vermogenspositie 2010: door de herwaardering van de activa is het vermogen toegenomen met € 1.510.614. Dit bedrag is opgenomen in de herwaarderingsreserve, tevens werd de resultaatcorrectie aan het vermogen toegevoegd.

De effecten van de stelselwijziging zijn rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen per 1 januari 2010. De invloed van de stelselwijziging op het vermogen is weergegeven in onderstaande aansluiting van het eigen vermogen van 1 januari 2009 naar 1 januari 2010. Ook wordt het verloop gespecificeerd van de resultaatmutaties t.g.v. de doorgevoerde stelselwijzigingen

	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2010		4.138.212
Mutaties stelselwijziging:		
Stelselwijziging inzake BAPO (reeds verwerkt in jaarrekening 2010)		225.150
Activering materiële vaste activa		1.510.614
Gecorrigeerd vermogen per 1 januari 2010		5.873.976
Resultaat 2010 voor stelselwijzigingen		-143.585
Resultaatmutaties t.g.v. stelselwijzigingen		
Dotatie voorziening instroomtoets WW	-115.235	
Resultaatcorrectie i.v.m. investeringen in vaste activa	543.909	
Resultaatcorrectie i.v.m. afschrijving herwaardeerde activa	-329.081	
Afschrijving op investeringen uit 2010	-97.674	
		1.919
Gecorrigeerd resultaat na stelselwijzigingen		-141.666

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijging- of vervaardigingprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. De toelichting op de afgesproken bestedingsdoelen is te vinden op blz. 7 en 8.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Operational lease

Op de basisscholen wordt gebruik gemaakt van kopieercontracten met een looptijd van 12 maanden en stilzwijgende verlenging. 3 Scholen hebben een contract met een looptijd van 4 jaar.

9.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

9.4 Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

9.5 Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Giften

Indien baten worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten, dienen deze te worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

9.6 Pensioenen

De instelling heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

9.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

10. Toelichting op de balans per 31 december 2011

						2011	2010
						€	€
ACTIVA							
10.1 Materiele vaste activa (5.1)							
Het verloop van de vaste activa kan in totalen als volgt weergegeven worden:							
Stand per 1 januari						1.627.767	1.510.614
Investeringsboekjaar						522.647	544.078
Afschrijvingen boekjaar					-/-	489.646	426.925
Stand per 31 december						<u>1.660.768</u>	<u>1.627.767</u>
Het verloop kan als volgt gespecificeerd worden:							
	<u>Referentie</u>	Gebouwen en terreinen	Inventaris en ICT	OLP		Totaal	
		(1.1.1)	(1.1.2)	(1.1.3)			
		€	€	€		€	
Verloop aanschafwaarde:							
Stand per 1 januari		0	2.031.581	1.357.396		3.388.977	
Investeringsboekjaar		147.014	192.347	183.286		522.647	
Stand per 31 december		<u>147.014</u>	<u>2.223.928</u>	<u>1.540.682</u>		<u>3.911.624</u>	
Verloop afschrijvingen:							
Stand per 1 januari		0	1.027.731	733.479		1.761.210	
Afschrijvingen boekjaar		14.701	293.857	181.087		489.646	
Correctie Afschrijvingen		0	0	0		0	
Stand per 31 december		<u>14.701</u>	<u>1.321.588</u>	<u>914.566</u>		<u>2.250.856</u>	
Verloop boekwaarde:							
Stand per 1 januari		0	1.003.850	623.917		1.627.767	
(Des)investeringsboekjaar		147.014	192.347	183.286		522.647	
Afschrijvingen boekjaar	-/-	14.701	293.857	181.087	-/-	489.646	
Stand per 31 december		<u>132.313</u>	<u>902.339</u>	<u>626.116</u>		<u>1.660.768</u>	

Afschrijvingspercentage per jaar:	
Gebouwen en terreinen	10%
ICT	25%
Inventaris	5%
OLP	12.5%

	<u>2011</u>		<u>2010</u>
	€		€
10.2 Debiteuren (5.2.1)			
Ministerie van OC&W	1.313.670		1.169.781
Nog te betalen bedragen WAO	-/- 42.523	-/-	94.064
	<u>1.271.147</u>		<u>1.075.717</u>
10.3 Overige vorderingen (5.2.2)			
Overige vorderingen	156.434		308.158
Overige subsidies inzake schades	14.646		18.046
Overige projecten	0		73.376
Overige	0		9.196
	<u>171.080</u>		<u>408.776</u>
10.4 Beleggingen (5.2.3)			
Beleggingen	0		869.440
	<u>0</u>		<u>869.440</u>
10.5 Overlopende activa (5.2.4)			
Loonkosten vervangingsfonds	0		21.636
Vooruitbetaalde kosten	0		21.367
Debiteuren transitoria	0		138.381
	<u>0</u>		<u>181.385</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan.

	<u>2011</u>		<u>2010</u>
	€		€
10.6 Liquide middelen (5.3)			
Betaalrekeningen bestuur	4.294.979		4.627.914
Bankrekeningen scholen	188.545		166.309
Kas Scholen	3.397		3.080
	<u>4.486.921</u>		<u>4.797.303</u>
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.			

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
RESERVES		
<u>10.7 Algemene reserve (5.4.1)</u>		
Stand per 1 januari	329.081	329.081
Mutatie uit resultaatverdeling	329.081	0
Stand per 31 december	<u>658.162</u>	<u>329.081</u>
<u>10.8 Herwaarderingsreserve (5.4.2)</u>		
Stand per 1 januari	1.181.533	1.510.614
Mutatie uit resultaatverdeling	-329.081	-329.081
Stand per 31 december	<u>852.452</u>	<u>1.181.533</u>
<u>10.9 Bestemmingsreserves publiek (5.4.3)</u>		
Stand per 1 januari	4.221.690	4.363.355
Mutatie uit resultaatverdeling	-1.932.683	-141.665
Stand per 31 december	<u>2.289.008</u>	<u>4.221.690</u>
VOORZIENINGEN		
<u>10.10 Onderhoudsvoorziening (5.5.1)</u>		
Stand per 1 januari	146.473	140.000
Mutatie boekjaar	9.540	6.473
Stand per 31 december	<u>156.013</u>	<u>146.473</u>
<u>10.11 Voorziening jubilea (5.5.2)</u>		
Stand per 1 januari	88.395	70.000
Mutatie boekjaar	10.471	18.395
Stand per 31 december	<u>98.866</u>	<u>88.395</u>
Voorziening jubilea:		
Looptijd korter dan 1 jaar	12.694	
Looptijd tussen de 1 en 5 jaar	61.448	
Looptijd langer dan 5 jaar	24.724	
	<u>98.866</u>	

	2011	2010
	€	€
10.12 Voorziening instroomtoets WW (5.5.3)		
Stand per 1 januari	115.236	115.236
Mutatie boekjaar	40.000	0
Stand per 31 december	<u>155.236</u>	<u>115.236</u>
10.13 Voorziening WW (5.5.4)		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	177.928	0
Stand per 31 december	<u>177.928</u>	<u>0</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN (5.6)		
10.14 Crediteuren (5.6.1)		
	<u>1.266.137</u>	<u>896.772</u>
10.15 Belastingen en premies sociale verzekering (5.6.2)		
Loonheffing	791.129	826.669
Sociale lasten	0	228
Pensioenpremies	256.934	261.742
	<u>1.048.063</u>	<u>1.088.639</u>
10.16 Personeel (5.6.3)		
Netto salarissen	11.932	9.097
Vakantiegeld en vakantiedagen	593.050	672.659
Bijzondere uitkeringen	67.947	51.416
	<u>672.929</u>	<u>733.173</u>
10.17 Overlopende passiva (5.6.4)		
Accountants- en administratiekosten	72.420	0
Vooruitontvangen subsidie overblijfskrachten 2010-2011	18.578	25.650
Vooruitontvangen subsidie overblijfskrachten 2011-2012	23.000	0
Vooruitontvangen subsidie cultuureducatie	12.397	53.386
Vooruitontvangen subsidie lerarenbeurs	8.347	8.347
Vooruitontvangen subsidie taal en rekenen	20.069	71.929
Vooruitontvangen bedragen	41.855	0
Overige schulden	18.454	83
	<u>215.120</u>	<u>159.396</u>

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen:

Er zijn geen verplichtingen aangegaan voor de aankoop van machines of voor de aankoop van andere duurzame middelen. Voor het schoonmaakonderhoud zijn er contracten afgesloten die doorlopen tot 2014 ten bedrage van € 195.000 (MAS) en € 208.000 (CSU).

Er is een inschatting gemaakt van de advocaatkosten in verband met een lopende juridische procedure. De volledige omvang is niet volledig in te schatten en hangt onder meer af van beroepsprocedures waar al dan niet gebruik van gemaakt wordt. Tevens is niet in te schatten of uit deze procedure wellicht claims te verwachten zijn die volgen uit deze juridische procedure. De kosten van eventuele claims zijn niet meegenomen in deze jaarrekening.

11. Overzicht geormerkte subsidies OCW

11.1 Geormerkte subsidie aflopend

Overblijfsubsidie

jaar	Kenmerk			Bedrag toewijzing	uitgaven 2010	Saldo 1-1-2011	Ontvangen in 2011	Lasten 2011	Investerings 2011	Saldo 31-12-2011
2010	WJZ/222620(2725)			26.000		25.650,25		7.072		18.578,25
2010	WJZ/222620(2725)	313662-1	15GF	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	316247-1	15JN	1.000	349,75	650,25				650,25
2010	WJZ/222620(2725)	313642-1	15MC	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	314316-1	15OP	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	314980-1	15VR	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	315166-1	15XW	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	315428-1	15ZW	1.000		1.000,00		1.000		0,00
2010	WJZ/222620(2725)		16EK			0,00				0,00
2010	WJZ/222620(2725)	315751-1	16FR	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	314424-1	16HB	3.000		3.000,00		2.000		1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	314933-1	16IK	1.000		1.000,00		4.000		-3.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	315041-1	16JQ	1.000		1.000,00		72		928,00
2010	WJZ/222620(2725)	314170-1	16KR	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	316081-1	16LV	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	314172-1	16MS	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	315071-1	16NN	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	313529-1	19RS	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	316226-1	21RP	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	314935-1	23AM	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	315503-1	23RC	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	316698-1	26PK	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	316010-1	27PA	1.000		1.000,00				1.000,00
2010	WJZ/222620(2725)	314773-1	27PB	3.000		3.000,00				3.000,00
	Overblijf totaal			26.000		25.650,25		7.072		18.578,25

11.2 Geormerkte subsidie doorlopend

Overblijfsubsidie		beschikkingsnummer				Ontvangst 2011		Saldo 31-12-2011	
						23.000		23.000	
2011	PO/ZO/2007/12884	391859-1	15GF	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391458-1	15JN	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391381-1	15MC	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	390690-1	15OP	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391719-1	15VR	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391861-1	15XW	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	390981-1	15ZW	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392403-1	16EK	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392207-1	16FR	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392563-1	16HB	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391235-1	16IK	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	390080-1	16JQ	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391327-1	16KR	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391614-1	16LV	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392550-1	16MS	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391755-1	16NN	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	390611-1	19RS	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392111-1	21RP	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392551-1	23AM	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	390095-1	23RC	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392166-1	26PK	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	391264-1	27PA	1.000		1.000	0		1.000
	PO/ZO/2007/12884	392622-1	27PB	1.000		1.000	0		1.000

Geormerkte subsidie aflopend
**Cultuureducatie 2010-
2011**

			Bedrag toewijzing	Saldo 1-1- 2011	Lasten 2011	Saldo 31- 12-2011
PO&K/OO/40032			57.650,10	53.385,74	53.057,65	328,09
POenK/OO/40032	294922-1	15GF	2.060,10	1.379,86	1.379,86	0,00
POenK/OO/40032	290194-1	15JN	6.779,80	5.800,01	5.800,01	0,00
POenK/OO/40032	289053-1	15MC	991,90	1.790,40	1.790,40	0,00
POenK/OO/40032	295454-1	15OP	1.471,50	1.668,86	1.668,86	0,00
POenK/OO/40032	293386-1	15VR	1.885,70	1.344,77	1.344,77	0,00
POenK/OO/40032	292698-1	15XW	1.885,70	402,84	402,84	0,00
POenK/OO/40032	290860-1	15ZW	730,30	707,50	707,50	0,00
POenK/OO/40032	293563-1	16EK	643,10	616,40	616,40	0,00
POenK/OO/40032	292916-1	16FR	2.561,50	3.171,51	3.171,51	0,00
POenK/OO/40032	293499-1	16HB	2.441,60	2.398,04	2.398,04	0,00
POenK/OO/40032	295325-1	16IK	2.081,90	2.102,00	2.102,00	0,00
POenK/OO/40032	293060-1	16JQ	1.504,20	2.588,00	2.588,00	0,00
POenK/OO/40032	289692-1	16KR	1.569,60	1.560,96	1.342,61	218,35
POenK/OO/40032	291700-1	16LV	2.081,90	1.994,50	1.994,50	0,00
POenK/OO/40032	294391-1	16MS	730,30	516,43	516,43	0,00
POenK/OO/40032	290364-1	16NN	1.635,00	3.357,20	3.247,46	109,74
POenK/OO/40032	288707-1	19RS	1.427,90	594,95	594,95	0,00
POenK/OO/40032	295969-1	21RP	1.929,30	1.882,37	1.882,37	0,00
POenK/OO/40032	292753-1	23AM	4.360,00	3.047,60	3.047,60	0,00
POenK/OO/40032	291538-1	23RC	3.607,90	3.458,19	3.458,19	0,00
POenK/OO/40032	289958-1	26PK	8.436,60	6.126,73	6.126,73	0,00
POenK/OO/40032	294463-1	27PA	2.844,90	2.820,32	2.820,32	0,00
POenK/OO/40032	291494-1	27PB	3.989,40	4.056,30	4.056,30	0,00

Geormerkte subsidie doorlopend

Cultuureducatie

2011-2012

				bedrag toewijzing	Ontvangst 2011	Lasten 2011	Saldo 31-12- 2011
PO&K/00/40032				56.374,80	23.489,50	11.420,98	12.068,52
POenK/00/40032	383431-1	15GF		2.071,00	862,92	2.099,14	-1.236,22
POenK/00/40032	381774-1	15JN		6.463,70	2.693,21	145,62	2.547,59
POenK/00/40032	379235-1	15MC		1.013,70	422,38	36,00	386,38
POenK/00/40032	383636-1	15OP		1.417,00	590,42	448,39	142,03
POenK/00/40032	383032-1	15VR		1.885,70	785,71	1,23	784,48
POenK/00/40032	385193-1	15XW		1.940,20	808,42	203,71	604,71
POenK/00/40032	383563-1	15ZW		577,70	240,71	74,10	166,61
POenK/00/40032	381283-1	16EK		610,40	254,33	92,85	161,48
POenK/00/40032	383795-1	16FR		2.539,70	1.058,21	42,49	1.015,72
POenK/00/40032	385173-1	16HB		2.180,00	908,33	245,22	663,11
POenK/00/40032	384451-1	16IK		2.049,20	853,83	241,67	612,16
POenK/00/40032	381063-1	16JQ		1.493,30	622,21	49,11	573,10
POenK/00/40032	379228-1	16KR		1.656,80	690,33	0,00	690,33
POenK/00/40032	387193-1	16LV		2.016,50	840,21	267,64	572,57
POenK/00/40032	383885-1	16MS		675,80	281,58	58,84	222,74
POenK/00/40032	384150-1	16NN		1.526,00	635,83	0,00	635,83
POenK/00/40032	386345-1	19RS		1.362,50	567,71	370,91	196,80
POenK/00/40032	385128-1	21RP		1.809,40	753,92	80,96	672,96
POenK/00/40032	381950-1	23AM		4.054,80	1.689,50	1.025,70	663,80
POenK/00/40032	381264-1	23RC		3.400,80	1.417,00	76,06	1.340,94
POenK/00/40032	379831-1	26PK		8.883,50	3.701,46	5.689,99	-1.988,53
POenK/00/40032	384132-1	27PA		2.714,10	1.130,88	91,04	1.039,84
POenK/00/40032	379682-1	27PB		4.033,00	1.680,42	80,31	1.600,11

Geormerkte subsidie doorlopend

Lerarenbeurs				Bedrag toewijzing 2011	lasten 2011	saldo 31-12-2011
2011	DL/B/110284	26PK	374201-1	26PK	4.948,02	4.948,02
2011	DL/B/110284	16FR	375184-1	16FR	9.795,06	6.360,82
2011	DL/B/110284	16MS	387193-1	16MS	5.385,60	2.028,00

12. Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar 2011

	2011	Begroting	2010
	€	€	€
6.1 BATEN			
<u>12.1 Rijksbijdragen Ministerie van OCW (6.1.1)</u>			
Rijksbijdragen lumpsum	16.633.590	16.786.500	16.946.113
Rijksbijdragen projecten	195.193	0	0
Rijksbijdragen MI	3.222.099	3.168.600	3.204.216
Rijksbijdragen P&A Beleid	2.139.297	2.205.000	2.108.117
Rijksbijdragen Bestuur en management	0	0	178.545
Rijksbijdragen leerlinggebonden financiering	489.668	372.000	557.001
Rijksbijdragen subsidie OOP	65.148	43.500	64.991
Totaal 12.1 Rijksbijdragen Ministerie van OCW (6.1.1)	22.744.995	22.575.600	23.058.983
<u>12.2 Overige overheidsbijdragen (6.1.2)</u>			
Overige bijdragen	7.072	0	0
Inkomsten ID-banen	27.000	29.000	27.422
Totaal 12.2 Overige overheidsbijdragen (6.1.2)	34.072	29.000	27.422
<u>12.3 Overige baten (6.1.3)</u>			
Verhuur onroerende zaken	209.877	210.700	207.987
Vergoeding SWV WSNS	723.401	665.000	678.403
Overige baten LS	75.022	-/- 259.969	928.091
Projectgelden	61.313	0	2.250
Bijdrage niet-subsidiabel	426.505	0	339.070
Overige opbrengsten	203.528	119.000	244.832
Totaal 12.3 Overige baten (6.1.3)	1.699.646	734.731	2.400.633

	<u>2011</u>	<u>Begroting</u>	<u>2010</u>
	€	€	€
LASTEN			
12.4 Personeelskosten (6.2.1)			
Lonen en salarissen	19.537.802	19.278.023	20.466.666
Kosten ouderschapsverlof	75.606	82.400	61.065
Dotatie jubilea	10.724	0	46.656
Dotatie instroomtoets WW	40.000	0	115.236
Dotatie voorziening WW	177.928	0	0
Kosten arbo/werving	49.966	58.700	56.390
Kosten nascholing	516.910	591.021	423.794
Diverse personele lasten P&A	160.285	224.087	176.318
Totaal personeelskosten (6.2.1)	20.569.221	20.234.231	21.346.125
Lonen en salarissen			
Kosten externe deskundigen	26.673	30.000	13.640
Vergoeding salariskosten vervangingsfonds -/-	1.039.727	0 -/-	899.234
Salarissen vervangingsfonds	1.015.681	0	899.234
P&A diverse loonkosten	105.013	80.523	213.597
Kosten stafbureau (excl. Salaris)	658.863	621.300	582.304
Salariskosten OP	15.110.966	18.441.400	13.669.005
Salariskosten Directie	2.126.147	0	1.914.904
Salariskosten OOP	921.281	0	3.505.742
Salariskosten ID-banen	63.024	0	31.759
Kosten BAPO	460.969	0	426.047
Kosten aanvulling formatie/knelpunten	88.909	104.800	109.667
Totaal Lonen en salarissen	19.537.802	19.278.023	20.466.666
Personeelsleden			
Het gemiddeld aantal werknemers, uitgedrukt in mensjaren bedraagt:	345,770		358,104

	2011	Begroting	2010
	€	€	€
12.5 Huisvestingslasten (6.2.2)			
Huur	61.374	73.800	55.372
Dotatie onderhoudsvoorziening	112.200	112.200	94.900
Klein onderhoud en exploitatie	167.042	160.000	174.649
Energie en water	348.959	445.999	469.404
Schoonmaakkosten	452.173	450.300	431.857
Heffingen	51.699	48.000	64.972
Tuinonderhoud	34.725	36.500	59.969
Bewaking/beveiliging	11.865	9.000	20.475
Meubilair	23.929	81.000	9.005
Overige huisvestingslasten	485.013	212.900	230.084
Totaal huisvestingslasten (6.2.2)	1.748.980	1.629.700	1.610.686
12.6 Overige instellingslasten (6.2.3)			
Administratie en beheer bovenschools	445.966	320.400	490.506
reis- en verblijfkosten	1.646	5.033	2.660
Telefoon- en portokosten	33.906	30.135	30.410
Innovatie SOPOH 2015	277.911	350.000	74.543
Kosten bovenschools/bestuur	834.572	161.000	240.840
Bestedingen niet subsidiabel	394.606	0	325.582
Culturele vorming	116.745	19.940	13.857
Medezeggenschapsraad	7.454	10.263	6.117
Verzekeringen	5.731	3.954	2.647
Leonardo	59.486	48.000	156.369
Schoolzwemmen	6.475	0	6.599
Overige instellingslasten	123.565	114.119	144.831
Totaal overige instellingslasten (6.2.3)	2.308.062	1.062.844	1.494.961

	2011	Begroting	2010
	€	€	€
12.7 Leermiddelen (6.2.4)			
OLP	754.491	845.359	659.390
ICT	252.586	351.697	168.286
Totaal 12.7 Leermiddelen (6.2.4)	1.007.076	1.197.056	827.676
12.8 Afschrijvingen (6.2.5)			
Afschrijving meubilair	65.482	0	62.662
Afschrijving OLP	181.087	0	169.675
Afschrijving ICT	228.376	0	194.588
Afschrijving verbouwing	14.701	0	0
Totaal 12.8 Afschrijvingen (6.2.5)	489.646	0	426.925
12.9 FINANCIËLE BATEN (6.3)			
Financiële baten (6.3.1)			
Rentebaten	112.029	120.000	40.172
Opbrengst beleggingen	-/- 400.440	0	37.497
Totaal Financiële baten (6.3.1)	-288.411	120.000	77.669

Toelichting accountants honoraria

In het boekjaar en het voorgaande boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	2011	2010
Controle van de jaarrekening	€ 89.675	€ 26.299

13. Vergoedingen bestuurders

In 2011 hebben de bestuursleden de volgende vergoedingen ontvangen:

Bestuursleden:

mevrouw Jacqueline van Popering	€ 1.800
de heer Willem Dekker	€ 900
de heer Erik de Winter	€ 900
de heer Cor Mouwen	€ 900
mevrouw Esther Hof	€ 900

Ondertekening:

Plaats: *Hoofddorp*

Datum: *15 MAART 2013*

SOPOH

Naam bestuurder

J. van Popering

Voorzitter bestuur

Handtekening

14. Overige gegevens

14.1 Gebeurtenissen na balansdatum:

Voor het schoonmaakonderhoud zijn er contracten afgesloten die doorlopen tot 2014 ten bedrage van € 195.000 (MAS) en € 208.000 (CSU).

Er is een inschatting gemaakt van de advocaatkosten in verband met een lopende juridische procedure. De volledige omvang is niet volledig in te schatten en hangt onder meer af van beroepsprocedures waar al dan niet gebruik van gemaakt wordt. Tevens is niet in te schatten of uit deze procedure wellicht claims te verwachten zijn die volgen uit deze juridische procedure. De kosten van eventuele claims zijn niet meegenomen in deze jaarrekening.

14.2 Voorstel resultaatverdeling

De verdeling van het exploitatieresultaat over 2011 is in deze jaarrekening verwerkt

Algemene reserve	329.081
Reserve schoolbudget	-50.788
Reserve BAPO	-116.884
Reserve groeiberekening	0
Reserve personeel	-44.188
Reserve huisvesting	-96.409
Reserve meubilair	-9.070
Reserve OLP	5.599
Reserve ICT	-10.647
Reserve schoolplannen	23.058
Reserve schoolbegeleiding	-67.230
Reserve rente/bovenschools	-1.610.330
Reserve ouders	44.206
Reserve herwaardering	-329.081
	-1.932.683

Overzicht verloop reserves

Naam reserve	Beginstand 01-01-2011	Resultaat 2011	Eindstand 31-12-2011
Algemene reserve	329.081	329.081	658.162
Reserve schoolbudget	50.788	-50.788	0
Reserve BAPO	116.884	-116.884	0
Reserve groeiberekening	149.613	0	149.613
Reserve personeel	1.173.318	-44.188	1.129.130
Reserve huisvesting	-22.425	-96.409	-118.834
Reserve meubilair	277.961	-9.070	268.891
Reserve OLP	832.032	5.599	837.631
Reserve ICT	1.083.091	-10.647	1.072.444
Reserve schoolplannen	81.250	23.058	104.308
Reserve schoolbegeleiding	311.731	-67.230	244.501
Reserve rente/bovenschools		-1.610.330	-1.610.330
Reserve ouders	167.448	44.206	211.654
Reserve herwaardering	1.181.533	-329.081	852.452
	5.732.305	-1.932.683	3.799.622

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer te Hoofddorp gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011, de winst-en-verliesrekening over 2011 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 171, vierde lid van de Wet op het primair onderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2011. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

---

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357,
1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidcriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

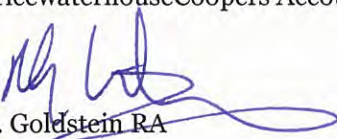
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2011, in alle van materieel belang zijnde aspecten, voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2011.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 15 maart 2013
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

R. Goldstein RA